

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Petra Šachová

Historie a současnost Základní školy Kojetín,

náměstí Míru 83, okres Přerov

Olomouc 2019

vedoucí práce: PhDr. Jitka Plischke, Ph.D.

Prohlášení

*„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Historie a současnost Základní školy Kojetín, náměstí Míru 83, okres Přerov* zpracovala sama. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.“*

V Kojetíně, dne 29. března 2019

.....
Petra Šachová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce PhDr. Jitce Plischke, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady, ochotu a trpělivost při přípravě bakalářské práce.

Další poděkování patří pracovníci Státního okresního archivu v Přerově paní Jarmile Vohnické, za poskytnutí školních a obecních kronik a za čas, který mi věnovala.

Závěrem bych chtěla poděkovat své rodině za nekonečnou podporu a laskavé povzbuzení v průběhu celého mého studia.

OBSAH

Úvod	5
1 Město Kojetín	7
1.1 Historie města Kojetín do počátku 20. století	7
1.2 Historie města Kojetín po první světové válce do současnosti	11
1.3 Nejvýznamnější památky v Kojetíně	15
1.4 Nejvýznamnější kojetínští rodáci	16
1.5 Židovské obyvatelstvo v Kojetíně	17
2 Historie elementárního školství v Kojetíně do počátku dvacátého století	20
3 Historie Základní školy Kojetín, nám. Míru 83, okres Přerov	22
3.1 Dívčí obecná a měšťanská škola v Kojetíně do počátku druhé světové války.....	22
3.2 Dívčí měšťanská škola v Kojetíně za druhé světové války.....	25
3.3 Dívčí měšťanská škola po druhé světové válce.....	28
3.4 Škola střední, I. a II. osmiletá střední škola v letech 1948 - 1954	29
3.5 Jedenáctiletá střední škola v letech 1954 - 1960	30
3.6 Střední všeobecná vzdělávací škola v letech 1961 - 1965	32
3.7 Základní devítiletá škola v letech 1965 - 1978.....	33
3.8 Základní škola v letech 1978 - 1989	36
3.9 Základní škola po roce 1989 do současnosti.....	38
4 Význam Základní školy Kojetín, náměstí Míru 83 a její proměny v čase	44
Závěr	48
Seznam použitých zkratk	49
Seznam použitých zdrojů	50
Seznam příloh	53
Anotace	59

Úvod

Hlavním tématem bakalářské práce je historie a současnost Základní školy v Kojetíně, náměstí Míru 83, která v loňském roce oslavila 115. výročí založení školy. Historie základní školy v souvislosti s historií našeho města či státu mne zajímala, proto jsem si ji vybrala pro svou bakalářskou práci.

Sama nejsem absolventkou zmiňované základní školy, ale v současné době se zde vzdělávají oba mí synové a také jsem zde vykonávala souvislou praxi ve školní družině, jsem tedy s děním školy úzce spjatá. Dalším důvodem pro zpracování bakalářské práce byla skutečnost, že dosud nebyla vydána ucelená publikace o škole.

Hlavním cílem bakalářské práce je popsat a analyzovat vznik a vývoj Základní školy v Kojetíně, nám. Míru 83. Dalším cílem je zaměřit se na významné historické události, popsat je a objasnit vliv historických změn na fungování školy. K dosažení těchto cílů je potřeba analyzovat a srovnat dostupné historické prameny.

V bakalářské práci jsem použila metody historického výzkumu, především bádání v archiváliích a metodu přímou. Bakalářská práce vychází především z archivních dokumentů.

Práce může sloužit pro výuku žáků a jejich seznámení s historickým vývojem školy a dále také absolventům a občanům, kteří by měli zájem o historii školy, např. v rámci dnů otevřených dveří, které základní škola každoročně pořádá.

V úvodní části se stručně věnuji dějinám města Kojetína od první písemné zmínky o městě až do konce 19. století, kdy jsem převážně čerpala ze sborníku Kojetín v proměnách času (1233 - 2008), kde dějiny města Kojetín zpracoval bývalý kojetínský kronikář PhDr. František Řezáč a dále z knihy Kojetínsko, město Kojetín a okolí, autorů Josefa Kovaříka, Jana Kratocha a Břetislava Jelínka a Vlastivěda Moravská, II. místopis, kojetský okres od autora Františka Peřinky.

V další části kojetínské historie po první světové válce až do současnosti je čerpáno z kronik města Kojetína (I. dílu 1914 - 1943, II. dílu 1944 - 1955, III. dílu 1956 - 1969), které jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Přerově. Historie od 70. let minulého století až do současnosti je čerpána ze sborníku Kojetín v proměnách času (1233 - 2008). Následující podkapitoly práce jsou věnovány nejvýznamnějším památkám a rodákům města Kojetína, jednu podkapitolu jsem věnovala židovskému obyvatelstvu našeho města, které tvořilo jeho nedílnou součást. V podkapitole o židovském obyvatelstvu jsem čerpala převážně z publikace

O židovské komunitě v Kojetíně od autora PhDr. Františka Řezáče a dále z knihy Vlastivěda Moravská, II. místopis, kojetský okres od autora Františka Peřinky.

Druhá kapitola bakalářské práce pojednává o historii elementárního školství v Kojetíně do počátku 20. století. Skutečnosti byly čerpány z výroční zprávy k 80. výročí založení školy, dále z knihy Kojetínsko, město Kojetín a okolí, autorů Josefa Kovaříka, Jana Kraťocha a Břetislava Jelínka a z nejstarší dochované školní kroniky Měšťanské a obecné školy dívčí Kojetín (1874 - 1929), která je uložena ve Státním okresním archivu v Přerově, společně s ostatními školními kronikami, na které se v bakalářské práci odkazují.

Třetí kapitola pojednává o historii Základní školy v Kojetíně, nám. Míru 83. Jednotlivé podkapitoly popisují historii Měšťanské a obecné školy dívčí v období do 2. světové války, kdy jsem čerpala z kroniky Měšťanské a obecné školy dívčí Kojetín (1929 - 1950). Dne 19. září 1938 došlo k oddělení správy školy obecné a měšťanské a také bylo rozděleno vedení školní kroniky, vedením kroniky měšťanské školy pokračovala tehdejší ředitelka školy Bernarda Kojecká. Kronika školy obecné nebyla dohledána.

V důsledku změn školské legislativy byla dívčí obecná a měšťanská škola přejmenována od školního roku 1948 do roku 1954 na II. osmiletou střední školu. Rokem 1950 zápisy ve školní kronice končí. V popisu historie Základní školy v Kojetíně, nám. Míru čp. 83 po roce 1950 jsem vycházela z výroční zprávy, která byla vydána k 80. výročí založení školy. Ve výroční zprávě k 80. výročí založení školy je čerpáno mj. z kroniky Jedenáctileté střední školy v Kojetíně (1954 - 1960) a z kroniky Střední všeobecně vzdělávací školy v Kojetíně (1961 - 1965) a Základní devítileté školy v Kojetíně (1965 - 1978). Zmíněné kroniky byly dle současného vedení základní školy předány do archivu v Přerově v blíže neurčenou dobu, zřejmě koncem 90. let minulého století. Archivářkami ve Státním archivu v Přerově mi bylo sděleno, že se v archivu tyto kroniky nenachází. Bohužel na základní škole již nepůsobí žádná osoba z doby, kdy měly být kroniky předány archivu a mohlo dojít k objasnění vzniklé situace.

Informace o základní škole v letech 1969 až 1993 jsem čerpala ze školních kronik. Zápisem ze školního roku 1992/1993 kronika základní školy končí a nebyla již dále školou vedena. V popisu historie školy od devadesátých let do současnosti jsem pokračovala bádáním v obecních kronikách a ve výročních zprávách základní školy.

1 Město Kojetín

1.1 Historie města Kojetín do počátku 20. století

Město Kojetín se nachází v regionu střední Moravy, v jihovýchodní části Hornomoravského úvalu. Leží na pravém břehu řeky Moravy, v nadmořské výšce 201 metrů.

V polovině 6. tisíciletí př. n. l. zakládaly pravěké komunity své osady v prostoru nynějšího města Kojetín. K osidlování docházelo z důvodu vhodných přírodních podmínek, úrodné půdy a dostatku vody. Území se nacházelo na křižovatce dvou významných komunikací, které procházely střední Moravou. Nejvýznamnější trasa vedla povodím říčky Hané na Vyšovsko a Brněnsko. Druhá významná cesta vedla podél řeky Moravy z Olomouce do Kroměříže.¹

K počátkům města Kojetína se váže několik pověstí, z nichž jedna spadá do dob Sámovy říše a za zakladatele Kojetína se považuje Sámův syn Kojata. Nejstarší písemná zmínka o Kojetíně pochází z roku 1233, a to listina, kterou „obnovuje markrabě Přemysl ustanovení ztracené listiny svého otce krále Přemysla Otakara I., kterou král Přemysl daruje ves Jaroměřice a újezd Kojetín se všemi k němu náležejícími vesnicemi pražskému kostelu a biskupství”.² Název Kojetín je nesporně odvozen od jména Kojata, které bylo spojováno s rodem Hrabšiců, s největší pravděpodobností je název města podle Kojaty Hrabše, kastelána olomouckého.³

Následně v období 13. - 15. století docházelo k rozvoji Kojetína. Stalo se správním, církevním i obchodním střediskem. V tomto období docházelo k německému osidlování a k růstu počtu obyvatelstva.⁴

Zajímavá zmínka o dějinách Kojetína je z doby husitského hnutí, kdy kojetínští občané zůstali věrnými katolíky a nepřidali se k husitskému hnutí. Schovali cenné věci z kostela do olomoucké kapitoly, kde zůstaly ukryty až do roku 1439. V roce 1423 byl Kojetín husity vypálen a vydrancován, v tomto roce táhl Jan Žižka přes Kojetín do Čech.⁵

¹ ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 19.

² ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 37-38.

³ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 39.

⁴ŘEZÁČ, František. *Kojetín v minulosti a současnosti*. Přerov: Okresní komise cestovního ruchu ONV, 1966, s. 3.

⁵JELÍNEK, Břetislav, Josef KOVAŘÍK a Jan KRAŤOCH. *Kojetínsko - Město Kojetín a okolí*. Brno: Národohospodářská propagace ČSR, 1933, s. 7.

Kojetínští obyvatelé byli věrní katolíci, ale i přesto je král Zikmund, císař římský neušetřil a „zastavil Kojetín 25. ledna 1436 Jiříkovi ze Štenberka a z Lukova a jeho manželce paní Anežce, kněžně opavské. Dne 27. ledna 1437 postoupil Jiřík ze Štenberka zástavní list panu Janovi z Cimburka a z Tovačova a manželce jeho paní Žofii z Kunštátu. Po panu Janovi z Cimburka přešla zástava kojetská na Jaroše z Cimburka a z Tovačova. Jaroš z Cimburka postoupil listu zástavního královým synům Viktorinovi a Jindřichovi, knížatům Minsterbenským, kteří dne 10. dubna 1475 přenechali panu Bočkovi a panu Janovi z Kunštátu a z Horních Kounic a tito zase dne 4. března roku 1477 Janovi Heraltovi z Kunštátu a Plumlova. Listy držel stále rod pánů z Cimburka, hejtman moravský Ctibor Tovačovský, bratr Jana z Cimburka, vydal je teprve začátkem roku 1481“.⁶

Po smrti Heralta z Kunštátu a Plumlova, který zemřel velmi zadlužen v roce 1495, prodali věřitelé Kojetín Adamovi z Cimburka a na Tovačově. Dne 21. září 1502 král Vladislav Jagellonský na nové držitele převedl zástavní listiny a toho dne také jmenoval Kojetín městem. Adam z Cimburka zemřel v prosinci 1502 a statky zdědila jeho matka Johanka z Krajku a na Mladé Boleslavi. V roce 1503 prodala kojetínské panství Vilémovi z Perštejna. V 16. století, kdy byl Kojetín ve vlastnictví rodu Pernštejnů, dále docházelo k rozmachu Kojetína a celého panství. Rozvíjela se řemesla, obchod i hospodářství. Jan z Perštejna - syn Viléma z Pernštejna v roce 1538 udělil cechovní artikuly krejčovskému cechu, v roce 1539 cechu tkalcovskému, v roce 1556 získalo město šenkovní řád vinný.⁷

V roce 1597 Jan z Perštejna převedl panství a také zástavu na hraběte Illyeshazyho. Zástava byla smluvena na pět let, ale hrabě Illyeshazy musel opustit Moravu z politických důvodů, hrozil mu trest za velezradu a odstěhoval se do polských zemí. V roce 1601 prodal statky hraběti ze Salm-Neuburga nad Innen, který dal roku 1604 řád cechu pekařskému a pernikářskému. Do roku 1720 se Kojetín dostává do držení rodu Salmů.⁸

Z rodu Salmů byl největším přínosem pro město hrabě Ferdinand Julius ze Salmu, který přispěl společně s farníky na stavbu nového kostela a stal se jeho patronem. Stavba kostela probíhala v letech 1687 - 1692. Původní kojetínský kostel byl velmi poškozen v období husitských válek a války třicetileté, a tak bylo rozhodnuto, že bude postaven kostel nový.⁹ Na přelomu 17. - 18. století docházelo ke sporu mezi arcibiskupstvím pražským a kojetínskou vrchností. Důležitým datem v historii města byl 20. prosinec 1720, kdy bylo

⁶PEŘINKA František. *Vlastivěda Moravská, kojetský okres*. Brno: Musejní spolek, 1930, s. 43-44.

⁷JELÍNEK, Břetislav, Josef KOVAŘÍK a Jan KRAŤOCH. *Kojetínsko - Město Kojetín a okolí*. Brno: Národohospodářská propagace ČSR, 1933, s. 7.

⁸PEŘINKA František. *Vlastivěda Moravská, kojetský okres*. Brno: Musejní spolek, 1930, s. 55.

⁹ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 56.

kojetínské panství předáno arcibiskupství pražskému, a byl dohodnut způsob úhrady dluhů, které měla vrchnost u kojetínského měšťanstva.¹⁰

Panství kojetínské bylo v držení arcibiskupství pražského jen krátkou dobu. V roce 1726 prodal arcibiskup Ferdinand z Khünburgu kojetínský statek vévodkyni Marii Alžbětě Šlesvik-Holštýnské. V roce 1744 vévodkyně Marie Alžběta Šlesvik-Holštýnská přenechala v závěti statky své dceři, ale ta již v roce 1745 zemřela. Následně se stala majitelkou panství Marie Leopoldina, která byla provdaná za knížete z Kounic-Rittbergu.¹¹

V roce 1747 císařovna Marie Terezie povolila konat dobytčí trhy v Kojetíně a v roce 1748 císařovna Marie Terezie město Kojetín poctila svou návštěvou cestou z Kroměříže do Olomouce. Císařovnu Marii Terezii vítali kojetínští měšťané, duchovní i městský úřad zpěvem, zvony, na náměstí zatančili císařovně hanácký tanec. V době návštěvy císařovny Marie Terezie vrcholil spor mezi městem Kojetín a vrchností. Kojetínští měšťané si stěžovali, že vrchnost neoprávněně obchoduje s pivem a škodí městu. V roce 1756 byl spor ukončen, vrchnost musela nahradit městu škodu a přestat prodávat pivo.¹²

V roce 1751 bylo v Kojetíně 1.817 obyvatel včetně 442 dětí. Bylo zde 48 měšťanských domů, 206 předměšťanských a 35 chalup. Město bylo převážně zemědělské, řemesla, která se ve městě provozovala, souvisela se zemědělstvím. V 18. století došlo k rozdělení města Kojetína na město a tři předměstí, a to Kroměřížské, Olomoucké a Vyškovské. V roce 1807 se začalo používat jednotné číslování domů (dříve se používalo číslování domů zvlášť pro města a předměstí) a začalo se užívat označení náměstí a ulice. V rámci Josefské reformy na konci 18. století byl v Kojetíně zřízen magistrát, který řídil záležitosti města, především hospodářské, politické a právní. V roce 1793 bylo v Kojetíně 3.039 obyvatel, obyvatelé byli složeni z 2.664 křesťanů a 375 židů. Majitelkou kojetínského panství byla Eleonora hraběnka z Kounic-Rittbergu, provdaná za knížete Metternicha.¹³

Revoluční rok 1848 zasáhl i město Kojetín. Vznikla národní garda, která měla za úkol udržovat pořádek a majetek ve městě. Kojetínští obyvatelé byli proti vzniku národní gardy, neměla podporu a autoritu jako národní gardy v jiných městech. Magistrát v Kojetíně

¹⁰ŘEZÁČ, František. *Kojetín v minulosti a současnosti*. Přerov: Okresní komise cestovního ruchu ONV, 1966, s. 5.

¹¹PEŘINKA František. *Vlastivěda Moravská, kojetský okres*. Brno: Musejní spolek, 1930, s. 61.

¹²ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 59.

¹³ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 59-64.

se postavil proti vyzbrojení národní gardy a proti stavbě strážnice. Národní garda tak po celou dobu svého trvání neměla zbraně, jen pár loveckých vypůjčených zbraní.¹⁴

Po roce 1848 dochází v Kojetíně k rozmachu hospodářského, politického i spolkového života. Roku 1850 byla ve městě zrušena magistrátní úřadovna a byl zřízen okresní soud a berní úřad. Kojetín se stal okresním městem. Židovská obec byla sloučena s obcí v jednu, obyvatelé se tomuto kroku bránili.¹⁵

V zemědělství se začala pěstovat cukrová řepa a brambory. Následkem toho byl v roce 1869 postaven kojetínský cukrovar, který byl jeden z nejstarších cukrovarů na střední Hané. Také byly zakládány společnosti na výrobu hospodářských strojů. Dále se rozvíjelo lihovarnictví. Velký rozmach mělo i mlynářství a pivovarnictví. Zemědělci zakládali hospodářské spolky, aby mohly lépe konkurovat velkostatkářským podnikům. Důsledkem hospodářského rozvoje doházelo ke značnému finančnímu rozmachu. V roce 1863 kojetínští řemeslníci a živnostníci založili Záloženskou pokladnici (následně okresní záložnu) a v roce 1885 zahájila činnost Spořitelna města Kojetína.¹⁶

Prvním českým spolkem, který vznikl v roce 1848, byl spolek Slovanská lípa, zasloužil se o zřízení obecní knihovny a plánoval založit Slovanské divadlo, na podzim 1848 se konaly slovanské bály. Dalšími spolky vzniklých v následujících letech byl Zpěvácko-hudební spolek Jaroslav, založen v roce 1862 a Čtenářský spolek založen v roce 1868, v roce 1876 se spolky sloučily do Občanské besedy. Výraznou vznikající složkou bylo dělnictvo. V roce 1903 vznikla Sociálně demokratická strana a v roce 1906 je založena Česká strana socialistická. Rozvoj spolků měl vliv i na sportovní život v Kojetíně. V roce 1888 byl založen Sokol, ale jeho prosazení bylo velmi obtížné, ve městě nebyly vhodné prostory pro činnost spolku, a tak se cvičilo v hostinci, nebo v sále Pivovaru. Dalším tělovýchovným spolkem, který byl založen v roce 1909, byl spolek Orel, navazoval na spolek katolických tovaryšů.¹⁷

Koncem 19. století a počátkem 20. století docházelo také k rozvoji školství, ke stavbě nových školních budov-chlapecké a dívčí škole. Tomuto tématu se budu věnovat v mé bakalářské práci v samostatné kapitole o historii elementárního školství v Kojetíně a následně v kapitole o historii dívčí školy - nynější Základní škola, nám. Míru 83.

¹⁴ŘEZÁČ, František. *Kojetín v minulosti a současnosti*. Přerov: Okresní komise cestovního ruchu ONV, 1966, s. 6.

¹⁵JELÍNEK, Břetislav, Josef KOVARÍK a Jan KRAŤOCH. *Kojetínsko - Město Kojetín a okolí*. Brno: Národohospodářská propagace ČSR, 1933, s. 9.

¹⁶ŘEZÁČ, František. *Kojetín v minulosti a současnosti*. Přerov: Okresní komise cestovního ruchu ONV, 1966, s. 7.

¹⁷ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 72-76.

1.2 Historie města Kojetín po první světové válce do současnosti

Po vyhlášení československého státu dne 28. října 1918 se kojetínský lid sešel na náměstí dne 29. října 1918 a z budovy okresního soudu odstranili rakouského orla a tabulku s názvem náměstí, které bylo pojmenováno po císaři Františku Josefu I. Na budovu okresního soudu byl občany zavěšen český, moravský a slezský znak. V období první republiky docházelo k rozkvětu města Kojetín. Rozvíjelo se především stavebně v prostoru mezi nádražím a náměstím. Město zde vystavělo tři činžovní domy a soukromí stavebníci stavěli rodinné domy. Tyto dvě části města byly spojeny Tyršovou ulicí, ve které byla postavena v roce 1928 budova Sokolovny. Také druhý tělovýchovný spolek Orel se dočkal nově postavené budovy Orlovny v Kroměřížské ulici. Prezident Tomáš Garrigue Masaryk navštívil město Kojetín v letech 1924 - 1930 celkem čtyřikrát.¹⁸

Dne 13. března 1939 byl odhalen bronzový pomník prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka (dále jen TGM). Po vzniku protektorátu Čechy a Morava již dne 15. března 1939, odpoledne okolo patnácté hodiny, přijeli do Kojetína první němečtí vojáci, kteří se zdrželi chvíli na náměstí a odjeli do Olomouce. Za pár dnů přijelo do Kojetína zhruba 500 německých vojáků a zůstali zde dva týdny. Vojáci vařili v polní kuchyni nezaměstnaným občanům, kteří si chodili pro chleba a polévku. Němci se s lidmi fotografovali a použili fotky jako propagandu, že zachraňují obyvatelstvo před hladem. Němci vylepily česko-německé vyhlášky, ve kterých byl žádáno odevzdání všech zbraní. Kojetínští lidé raději zbraně hodili do vody nebo je zakopali. Němci začali vykupovat obchody, především jídlo, ošacení a obuv. Nakupovali také porcelán, plechové zboží, látky a posílali zboží domů do Německa. Na židovské obchody byly nalepeny cedule s nápisem židovský obchod. Ve městě byly vyvěšeny německé říšské prapory a prapor protektorátu. Dne 1. září 1939 došlo k napadení Polska a začátku druhé světové války.¹⁹

K osvobozením bojům došlo dne 2. května 1945, když přišli do Kojetína rumunští vojáci. Odpor německé armády byl příliš velký a rumunští vojáci začali ustupovat. Němci zničili železniční most přes řeku Moravu. Německá armáda odstřelovala nádraží i vagóny s municí. Němcům přišly na pomoc vojenské posily z Kroměříže. Dne 4. května 1945 německá armáda zapálila cukrovar a sladovnu. Němci konečně začali pod náporem sovětské a rumunské armády ustupovat k Prostějovu a do Olomouce. Ještě stihli odpálit

¹⁸Státní okresní archiv Přerov, Pamětní kniha města Kojetína. Kronika města I. díl 1914-1943, zn. fondu AM Kojetín, č. listu NAD 260, č. pom. 783, inv. č. 1676.

¹⁹Státní okresní archiv Přerov, Pamětní kniha města Kojetína. Kronika města I. díl 1914-1943, zn. fondu AM Kojetín, č. listu NAD 260, č. pom. 783, inv. č. 1676.

silniční most přes řeku Moravu. Po půlnoci 6. května 1945 začali obyvatelé slavit svobodu po šestileté okupaci Německem. Dne 8. května 1945 byl založen Místní národní výbor a zahájil odklízovací práce po bojích a obnovu zničeného průmyslu. Při osvobozovacích bojích padlo dvacetdevět kojetínských občanů a čtyři osoby zemřely na následky zranění. Dále zemřelo čtyřicet rumunských vojáků, dva sovětští a dva němečtí vojáci, kteří byli pohřbeni do společného hrobu. Zraněných a zemřelých německých vojáků bylo zřejmě mnohem více, ale ti byli odvezeni Němci při ústupu. Majetkové škody byly rozsáhlé, kromě velkých podniků (cukrovar, lihovar, sladovna) byly poškozeny menší provozovny, obchody a také bylo poničeno kolem 150 domů, nádraží, školy, mosty přes řeku Moravu. Dne 16. května 1945 byl na kojetínském náměstí v budově Okresního domu zřízen koncentrační tábor. Velitelem se stal údajně 27letý mladý muž, který prošel koncentračním táborem v Buchenwaldu. Vězni byli Němci a lidé, kteří s Němci měli spolupracovat. S lidmi vedení tábora zacházelo krutě, proto často raději páchali sebevraždy. Vězni byli využíváni na obnovu poničeného cukrovaru, mostů nebo chodili pracovat na pole. Po odsunu Němců nastává stěhování obyvatel z Kojetína do pohraničí. Na počátku roku 1945 byl počet obyvatel města 7 067 osob, koncem roku 1945 bylo obyvatel města 6 497.²⁰

Vzhledem k politickým událostem v únoru 1948, kdy veškerou moc v zemi převzala Komunistická strana Československa, přecházeli živnostníci a soukromí zemědělci ze soukromého do socialistického sektoru. Dne 30. ledna 1949 zahájil činnost Okresní národní výbor v Kojetíně (dále jen ONV), předsedou byl Karel Palla. V roce 1950 se stala předsedkyní Národního výboru v Kojetíně Věra Košacká z důvodu rovnoprávnosti mužů a žen. Probíhaly náборы lidí do strojních podniků, těžkého průmyslu nebo do uhelných dolů. Docházelo k obnově kojetínské infrastruktury. V roce 1952 žilo ve městě 5748 obyvatel. V roce 1954 byla ve městě otevřena porodnice, byl připravován projekt vodovodu. V roce 1955 bylo založeno jednotné zemědělské družstvo (dále jen JZD) a postupně zlikvidování soukromí zemědělci. Město stavělo dva činžovní domy a rok byl důležitý také z důvodu konání spartakiády. Bylo vybráno deset dvojic v krojích a byly odeslány do Prahy k reprezentaci města a kraje.²¹

V roce 1956 se v Kojetíně vybudoval nový kravín a slepičárna, JZD dosahovalo skvělých výsledků v rámci celého okresu. Také se dařilo potravinářskému průmyslu - mlýn, lihovar, cukrovar. Ve městě se budoval vodovod. Byla otevřena mateřská škola v samostatné

²⁰Státní okresní archiv Přešov, Pamětní kniha města Kojetína. Kronika města, II. díl 1944-1955, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 16.

²¹Státní okresní archiv Přešov, Pamětní kniha města Kojetína. Kronika města II. díl 1944-1955, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 16.

budově, opravoval se kostel, stavěla se hasičská zbrojnice a další byty. V roce 1958 byly vybudovány jesle. Koncem 50. let mělo město 5 600 obyvatel, došlo tedy ke snížení počtu obyvatel, rodilo se méně dětí. Kojetínští občané se hojně věnovali kultuře. Konaly se divadelní představení, estrády, plesy a zábavy. Pořádala se i loutková divadla pro děti, rozšiřovaly se sbírky městského muzea a knihovny, která se stala v roce 1956 knihovnou okresní.²²

V roce 1961 došlo ke správní reformě, při které zanikl okres Kojetín. Obce přešly pod okres Přerov, Prostějov nebo Olomouc. Kojetín se stal součástí okresu Přerov. V roce 1961 bylo v našem městě ustaveno Stavební bytové družstvo a lidé si mohli pořídit byty svépomocí, což vítali mladí občané. Začala se stavět poliklinika, ale byla zrušena porodnice. V roce 1963 došlo k úbytku obyvatelstva, mladí lidé se stěhovali do větších měst a narodilo se méně dětí, což byl stejný vývoj již od konce padesátých let. V druhé polovině šedesátých let se budovala např. čerpací stanice, veřejné osvětlení, stavěly se další byty, garáže a byla dokončena stavba polikliniky. Velmi oblíbeným sportem byla kopaná, fotbalistům byl předán nový stadion. Velké úspěchy na republikové úrovni měli kanoisté i stolní tenisté. V květnu roku 1965 bylo věnováno několik vzpomínkových akcí k 20. výročí osvobození země Rudou armádou, do města přijel generál Ludvík Svoboda. Důležitou akcí celostátního významu byla spartakiáda. K 31. 12. 1965 činil počet obyvatel města 5 526, což znamenalo, že po neustálém klesání počtu obyvatel koncem padesátých let a počátkem let šedesátých, se konečně počet obyvatel navýšil, i když jen o pouhých sedm osob oproti stavu k 31. 12. 1964.²³

V 70. letech dvacátého století docházelo ve městě dále k modernizaci a budování průmyslových podniků, jako byl např. státní podnik Ingstav, který stavěl inženýrská díla po celé republice i zahraničí. Významná byla činnost JZD v Kojetíně. Rozšiřovaly se také služby pro občany jako prádelna, kadeřnictví, sklenářství nebo autoopravna. Velký význam měla pro město a okolí poliklinika, která zajišťovala celkovou péči o zdraví občanů i z okolních obcí. Rodilo se stále více dětí, v roce 1970 mělo město Kojetín 5 971 obyvatel. Od 1. ledna 1976 se stal Kojetín střediskovou obcí, poté co v roce 1975 došlo ke sloučení národních výborů okolních obcí (Popůvky, Kovalovice, Křenovice, Uhřičice, Stříbrnice a Měrovice). Kulturu ve městě zajišťovala Osvětová beseda, působily zde zájmové spolky jako národopisný soubor Hanácká beseda, divadelní soubor Hanácká scéna nebo Hanácká hudba, další kulturní akce zajišťovala městská knihovna nebo městské muzeum. V oblasti

²²Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města III. díl 1956-1969, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 17.

²³Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města III. díl 1956-1969, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 17.

sportu byla nejvýznamnější tělovýchovná jednota Sokol, jednalo se o pravidelná cvičení dětí, mládeže i dospělých, tělovýchovná jednota Slavoj, která sdružovala fotbalisty a velký úspěch zažívala kanoistika.²⁴

Osmdesátá léta dvacátého století plynula stejně jako léta sedmdesátá, a to v souladu s politikou Komunistické strany Československa. Z významných investičních akcí bych zmínila výstavbu budovy pro zvláštní školu, sportovní halu, nová dětská hřiště a především generální opravu základní školy nám. Míru v roce 1983. Generální opravě této školy se budu věnovat podrobněji v další kapitole popisující historii školy. Dále byla v roce 1983 dokončena rozsáhlá oprava budovy sokolovny. Ve městě se stavěly státní i družstevní byty a také byty s pečovatelskou službou. Rozvíjela se i individuální výstavba rodinných domů. V roce 1988 město Kojetín slavilo významná výročí - 100 let založení Sokola, 80 let založení kopané a 100. výročí od založení základní školy na ul. Sv. Čecha a 85. výročí založení základní školy na nám. Míru. Ve druhé polovině 80. let začali být lidé nespokojení s nedostatky politického systému, mladá generace kritizovala politickou situaci veřejně. Vzhledem k tomu, i k politickým událostem v dalších zemích východní Evropy, situace vyvrcholila politickým převratem v listopadu 1989.²⁵

V listopadu 1990 došlo ke svobodným komunálním volbám. Následně byl zvolen první starosta města Ing. Vladimír Ševela a první zástupce starosty Ing. Boleslav Leinert. Okolní obce usilovaly o nezávislost na Kojetínu a osamostatnily se pouze Popůvky a Kovalovice zůstávají místními částmi Kojetína. Měnily se názvy ulic a náměstí. V roce 1991 mělo město Kojetín 6 479 obyvatel. Vznikaly nové živnosti, služby a podniky, stávající podniky a zdravotnictví bylo privatizováno.²⁶

Důležitým datem v historii města je 9. srpen 1995, kdy došlo ke shoření střechy radnice, která se v té době opravovala. V důsledku prohoření střechy a promáčení celého objektu při hašení spadla radniční věž. Městský úřad musel být přestěhován do budovy sokolovny a po generální opravě budovy radnice v listopadu 1996 se úředníci vrátili zpět na radnici. Finanční prostředky na opravu budovy radnice poskytli kojetínští občané, podnikatelé, organizace, církve a také okolní obce a města.²⁷

²⁴ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 106-114.

²⁵ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 115-120.

²⁶ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 124-127.

²⁷Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXVIII. díl 1995, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Další nezvyklou situací, se kterou se muselo město vypořádat, byly velké povodně v červenci roku 1997. Řeka Morava zaplavila celé ulice, zahrady a pole. Na třináct domů byl vydán demoliční výměr. Povodeň si naštěstí nevyžádala lidské oběti. Občané si pomáhali, pořádali finanční a věcné sbírky.²⁸

Počátkem 21. století se v našem městě žije docela hezky. Vedení města se snaží vytvářet vhodné podmínky pro život občanů. Zrekonstruovaly se mateřské školy, základní školy, byla postavena nová sportovní hala. Také se uskutečnila zdařilá rekonstrukce kojetínského náměstí, modernizace koupaliště nebo oprava hotelu Pivovar. Průběžně je rekonstruována poliklinika, chodníky, obecní komunikace a veřejná zeleň. Ve městě je dost příležitostí k zájmovým nebo sportovním činnostem. Město žije tradiční divadelní přehlídkou nebo městskými hody, které pořádá město společně s Městským kulturním střediskem Kojetín, významnou činnost vyvíjí městská knihovna a kojetínské muzeum. Počet obyvatel již od konce devadesátých let činí kolem 6500.²⁹

1.3 Nejvýznamnější památky v Kojetíně

Mezi nejvýznamnější kojetínské památky bych zařadila především farní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Jedná se o stavbu z roku 1692, architekt stavby byl zřejmě císařský stavitel Giovanni Pietro Tencalla. Při rekonstrukci v roce 1888 byly přistavěny na stávající věže velké bání s lucernami a menší bání s makovicemi a kříži. Součástí kostela je pět zvonů. Ke kostelu patří Římskokatolická fara z 18. století. Na území města Kojetín se nachází kaple (např. na hřbitově, v místních částech Kovalovice a Popůvky), dále je zde několik božích muk, křížů a soch rozestých po celém území a katastru města Kojetína. Důležitou památkou je Mariánský sloup umístěný na Masarykově náměstí, který pochází z roku 1704.³⁰

Na Masarykově náměstí se nachází budova kojetínské radnice z 16. století. Budova sloužila jako sídlo správy města, od roku 1850 zde byl okresní soud a berní úřad. Od roku 1960 je budova opět využívána ke správě města, v současné době zde sídlí Městský úřad. Budova prošla v 18. a 19. století několika rekonstrukcemi až do dnešní podoby. Poslední

²⁸Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXX. díl 1997, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

²⁹ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 131-135.

³⁰ŠÍREK, Jiří. *Svědkové minulosti na Střední Haně*. Kojetín: Svazek obcí Mikroregionu Střední Haná, 2009. ISBN 978-80-254-4257-9, s. 24-26.

rekonstrukce proběhla v roce 1995, a to po požáru střechy, kdy následkem spadla radniční věž se zvonem z roku 1755.³¹

V neposlední řadě patří k významným památkám židovská synagoga, rabínský dům a židovský hřbitov. Židovská synagoga je nejstarší stavba ve městě a patří mezi nejstarší synagogy na Moravě. Od roku 1949 je synagoga a rabínský dům majetkem Církve československé husitské.³² Židovskému obyvatelstvu ve městě Kojetín se budu věnovat ve své bakalářské práci v samostatné podkapitole.

1.4 Nejvýznamnější kojetínští rodáci

Ve městě Kojetín se narodilo několik významných osobností. Já bych se chtěla pozastavit především u rodáků, kteří měli vztah ke kojetínské, hanácké a moravské historii. Jedním z nich byl **PhDr. Josef Chytil** – moravský historik. Narodil se 9. března 1812. Po studiu kroměřížského gymnázia a filozofie v Brně se stal praktikantem moravské stavovské kanceláře. Od roku 1841 působil jako pomocník zemského archiváře Antonína Bočka a v roce 1855 byl jmenován zemským archivářem. Přepsal mnoho důležitých listin z moravských dějin, byl oceněn císařem Františkem Josefem I. Zlatým záslužným křížem a korunou. PhDr. Chytil zemřel roku 1861 v Brně.³³

Dalším významným rodákem byl **Beda Dudík** – historiograf moravský. Narodil se 29. ledna 1815. Křestním jménem byl František, po vstupu do benediktinského kláštera přijal jméno Beda. Po studiu na kroměřížském gymnáziu a filozofickém učilišti v Brně, kde začal studovat i teologii, vstoupil František Dudík do rajhradského kláštera a začal se věnovat vědecké činnosti. Dále pokračoval ve studiu teologie na univerzitě v Olomouci a začal studovat také na fakultě filozofické. Roku 1840 se stal doktorem filozofie a byl vysvěcen na kněze. Dudík byl v roce 1859 jmenován moravským zemským historiografem. V roce 1873 vypracoval katalog k národopisné moravské expozici ve Vídni. Katalog patří mezi významné práce o hanáckém a moravském folklóru. Nejvýznamnějším dílem Dudíka bylo dvanáct svazků Dějin Moravy, na kterých pracoval dvacet devět let a zmapoval dějiny Moravy do roku 1305. Beda Dudík zemřel 18. ledna 1890.³⁴

³¹ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 390.

³²ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 389.

³³ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 361.

³⁴ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 353-356.

V neposlední řadě bych se chtěla zmínit o kojetínském rodákovi, kterým byl **Bohumír Štégr** – spisovatel, badatel a muzejník. Narodil se 26. srpna 1908, po studiu na kroměřížském gymnáziu pokračoval na Karlově univerzitě v Praze studiem historie a teologie. Studium přerušil a pracoval na berním úřadě v Kojetíně, Vsetíně, Valašských Kloboukách a Brně. Ve druhé polovině 20. století se plně se věnoval tovačovskému muzeu a archivu. B. Štégr ovládal několik světových jazyků a texty studoval v originálech – francouzských, anglických, italských a polských. Působil jako kojetínský kronikář. Publikoval v denním tisku, vlastivědných a odborných časopisech. Vydal čtyři knihy pohádek, pověstí a historických povídek. Bohumil Štégr zemřel dne 10. října 1985.³⁵

1.5 Židovské obyvatelstvo v Kojetíně

První písemná zmínka o židovské komunitě v Kojetíně je uvedena v urbáři panství kojetínského, který byl napsán v letech 1566-1567. V této době bylo v našem městě 309 usedlých židovských obyvatel. Židovské obyvatelstvo bylo nuceno dodržovat církevní předpisy, což znamenalo, že museli žít v obci mimo křesťanské obyvatelstvo. Židé začali stavět své domky na západní hranici města u městských hradeb a vznikla tak Židovská ulice. V Židovské ulici působila Židovská obec s vlastní samosprávou, kterou řídil židovský fojt a rada starších. Písemně máme z této doby doloženo, že již existovala synagoga i hřbitov. Židé působili především v obchodě, půjčovali peníze a provozovali tradiční židovská řemesla jako je pekařství, řeznictví nebo krejčovství. Kojetínští Židé mohli vlastnit půdu, obdělávat ji a chovat dobytek, což bylo neobvyklé. Z roku 1636 byl dochován urbář panství kojetínského, v němž je uvedeno, že ve městě bylo 232 Židů a dvanáct pustých domů v Židovské ulici, včetně židovské školy. V roce 1643 bylo město Kojetín vypáleno Švédy i s Židovskou ulicí. V následujících letech 1648 - 1651 přišli do Kojetína Židé z Běloruska, Litvy a Polska, kteří ovlivnili rozvoj židovské komunity. V roce 1679 bylo ve městě 269 usedlých Židů.³⁶

V roce 1714 zachvátil Kojetín požár, při kterém shořely všechny domy v Židovské ulici. Židé chtěli všechny domy znovu postavit, mělo jich být 86 jako před požárem, ale to jim nebylo povoleno kojetínským úředníkem. Hospodářský úředník jim povolil postavit jen 23 domů. Židovská obec si stěžovala u zemského tribunálu a celou záležitost prověřil krajský hejtman, který povolil postavit 59 domů, jak tomu bylo v roce 1657. V roce

³⁵ŘEZÁČ, František, Hana SVÁČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 371-372.

³⁶ŘEZÁČ, František. *O židovské komunitě v Kojetíně*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2015. ISBN 978-80-906116-1-0, s. 7-9.

1715 tribunál povolil postavit 59 domů a lázeň. Školu chtěli kojetínští Židé postavit na prostornějším místě než před požárem, ale to jim hospodářský úředník nepovolil.³⁷

Ze strany křesťanských řemeslníků a obchodníků docházelo ke stížnostem, Židy chápali jako překážku svého podnikání a žádali vypovězení Židů ze země. V roce 1748 císařovna Marie Terezie umožnila vypovězeným Židům na deset let pobyt v Čechách a následně povolila další desetiletý pobyt Židům, ale za podmínky omezujících zákonů pro židovské živnosti, obchody a také omezující bohoslužebné úkony.³⁸

Koncem 18. století probíhající habsburské reformy zasáhly i židovské obyvatelstvo. Byly omezeny pravomoci židovského soudu a rabínova činnost byla omezena jen na náboženskou a ceremoniální. Byly zřizovány židovské školy s německým vyučovacím jazykem. Od roku 1788 musel každý židovský muž přijmout německé jméno pro sebe a pro svou rodinu. K největšímu rozvoji židovské obce docházelo v letech 1830 - 1890. V roce 1848 čítala židovská komunita 501 osob, to bylo 15% obyvatel Kojetína. Následně počet židovských obyvatel začal klesat, a to z důvodu zrovnoprávnění Židů a křesťanského obyvatelstva. Židé měly nové možnosti a odcházeli z Kojetína do větších měst za obchodem a podnikáním. V roce 1900 bylo v Kojetíně 198 židovských osob, které činily 3% obyvatel města. Kojetínská židovská obec začala mít finanční potíže a obtížně plnila sociální funkce, náročná byla údržba školy, synagogy a dále musela obec platit rabína a kantora.³⁹

Počet židovského obyvatelstva ve městě stále klesal, první světová válka a období po válce mělo vliv na židovskou komunitu, v roce 1921 činilo židovské obyvatelstvo 1,4% obyvatel města. Od roku 1922 po smrti rabína Samuela Friedenthala nebyl obsazen rabínský úřad. V roce 1930 tvořilo židovské obyvatelstvo jen 1%, to bylo 72 osob. Židovská obec se přes nepříznivý stav stále starala o hřbitov a synagogu, která byla středem života židovské náboženské obce.⁴⁰

Do života kojetínských Židů zasáhla okupace českých zemí Německem a zřízení protektorátu Čechy a Morava. Byla vydána protizidovská opatření, kdy byli Židé zbaveni občanských práv a byli vyřazeni z hospodářského a společenského života. V říjnu 1941 došlo k uzavření synagog, židovských modliteben a nesměly se konat bohoslužby. Dne 27. března

³⁷ PEŘINKA František. *Vlastivěda Moravská, kojetský okres*. Brno: Musejní spolek, 1930, s. 84-85.

³⁸ ŘEZÁČ, František, Hana SVÁČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 208.

³⁹ ŘEZÁČ, František. *O židovské komunitě v Kojetíně*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2015. ISBN 978-80-906116-1-0, s. 10.

⁴⁰ ŘEZÁČ, František. *O židovské komunitě v Kojetíně*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2015. ISBN 978-80-906116-1-0, s. 11-12.

1942 právně zanikla kojetínská židovská komunita, kdy židovská náboženská obec byla rozpuštěna. Skutečně židovská obec přestala existovat dne 22. června 1942, kdy se museli Židé seřadit na kojetínském nádraží v celkovém počtu 78 osob, z toho 51 osob z Kojetína včetně 10 dětí a 27 osob z okolních obcí a byli odvezeni do Olomouce a následně do Terezína. Z Terezína byli deportováni do koncentračních táborů - Osvětim, Treblinka, Rassika - Jagala, Minsk, Malý Trostinec. Jediným přeživším byl Josef Soffer, narozený v roce 1907, který přežil koncentrační tábor Osvětim a žil ve Znojmě.⁴¹ Na památku našich židovských spoluobčanů byly v roce 1992 umístěny pamětní desky s jejich jmény na budově bývalé synagogy, která se po 2. světové válce stala majetkem Církve Československé husitské.

V předešlé kapitole bakalářské práce jsem popsala historii úhledného hanáckého města Kojetín, který leží na pravém břehu řeky Moravy, na rozhraní okresů Kroměříž a Přerov. V první podkapitole jsme se seznámili s nejstarší historií, a to od první písemné zmínky v roce 1233 do počátku 20. století a v následující podkapitole s obdobím po první světové válce do současné doby. V dalších podkapitolách se věnuji nejvýznamnějším památkám ve městě a významným kojetínským rodákům, kteří se zabývali historií našeho města. Poslední podkapitola pojednává o židovském obyvatelstvu, které bylo po dlouhá staletí součástí města Kojetín.

V další části bakalářské práce se budu zabývat historií elementárního školství v Kojetíně od první písemné zmínky v roce 1566 do počátku 20. století.

⁴¹ŘEZÁČ, František. *O židovské komunitě v Kojetíně*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2015. ISBN 978-80-906116-1-0, s. 21-23.

2 Historie elementárního školství v Kojetíně do počátku dvacátého století

Zřejmě nejstarší písemná zpráva o kojetínské škole pochází z roku 1566, kdy se o škole píše v panském urbáři Perštejnském. Ve zprávě panského urbáře Perštejnského je uvedeno, že mimo budov, jako je např. kostel, fara nebo panský dům, je ve městě i škola. Kojetínská škola stála u kostela a bývalé Kroměřížské brány a na tomto místě se vyučovalo až do padesátých let 19. století. Jednalo se o přízemní domek, ve kterém byla jedna třída. Do školy se musely vejít desítky dětí a rektor školy s rodinou. V roce 1788 po návštěvě královského krajského školního komisaře Jakuba Antonína Prakische bylo nařízeno rozšířit školu ještě o jednu třídu. Škola byla do jednoho roku rozšířena o nástavbu prvního patra. Na poschodí vznikla druhá třída a byl postaven byt pro druhého učitele. Pomocník tzv. školní mládenec měl upravený byt nad Kroměřížskou bránou. V době, kdy probíhala přístavba školy se vyučovalo v radničním domě (dnešní Městský úřad na Masarykově náměstí).⁴²

Od roku 1789 byla v Kojetíně škola o dvou třídách, ve skutečnosti to byly školy dvě samostatné. V přízemí byla škola rektorská. Školu, plat učitele i pomocníka obstarávala vrchnost. V prvním poschodí byla druhá třída, resp. druhá škola. Tu financovala obec a také platila učitele a školního mládence. Dřevo na otop školy a pometla na úklid dodávala vrchnost i obec, každý do své části školy. Tato situace dospěla až ke sporům mezi vrchností a obcí.⁴³

Život učitelů v 17. - 18. století nebyl jednoduchý. Učitelé byli odkázáni na zástupce obce nebo na vrchnost. Učitelé měli od obce určený roční plat a zbytek dostávali v naturáliích od rodičů žáků. Aby uživilí sebe i s rodinou, museli vykonávat i další práce, např. se věnovali zemědělství nebo chovu hospodářských zvířat. Kojetínští učitelé působili třeba jako varhaníci. A tak se stávalo, že se nemohli plně věnovat svým učitelským povinnostem.⁴⁴

Ve čtyřicátých letech 19. století začaly zdi staré školy vlivem přístavby prvního patra praskat a hrozilo zřícení celé budovy školy. Krajský úřad v Olomouci nařídil postavit školní budovu novou, ale trvalo dalších čtyřicet let, než ke stavbě nové školní budovy došlo. I když krajský úřad hrozil obci i vrchnosti pokutami, že musí začít se stavbou nové budovy, ujednal si pan Hackler, což byl ředitel statků Metternich-Šandorských, vždy ve Vídni odklad stavby.

⁴²I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: *Výroční zpráva k 80. výročí založení školy*. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

⁴³JELÍNEK, Břetislav, Josef KOVARÍK a Jan KRAŤOCH. *Kojetínsko - Město Kojetín a okolí*. Brno: Národohospodářská propagace ČSR, 1933, s. 10-11.

⁴⁴I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: *Výroční zpráva k 80. výročí založení školy*. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

Následně tedy došlo k úřednímu uzavření školy, protože hrozilo její zřícení a děti byly v nebezpečí života. Obec koupila dům čp. 52 na rynku (dnešní budova mateřské školy na Masarykově náměstí) a byla upravena pro možnosti školy. V přízemí se nacházely dvě třídy, v prvním patře další dvě třídy. V budově byly dva byty pro učitele a ve dvoře byty pro oba vyučitele. Stará budova školy u Kroměřížské brány byla začátkem padesátých let 19. století zbořena. Současně se školou byla zbořena i stará brána a špitál, který se nacházel na druhé straně brány. Postupem času s rostoucím počtem dětí rostl i počet tříd. V roce 1874 měla škola pět tříd za dalších deset let měla tříd jedenáct. Škola vzkvétala za vedení správce Františka Slaměníka i jeho nástupce Františka Robenka.⁴⁵

V roce 1888 byla postavena nová, důstojná a účelná budova školy. Byla vystavěna na parku za bývalou Kroměřížskou branou stavitelem Josefem Ryšavým. Do budovy byla umístěna chlapecká škola obecná i měšťanská. Prvním ředitelem chlapecké školy byl Jan Berák. V původní budově čp. 52 na rynku zůstala dívčí škola obecná i měšťanská. Nadučitelem v dívčí škole byl František Robenek, který se stal v roce 1898 ředitelem dívčí školy. Stávající budova dívčí školy byla nevyhovující, jak kapacitně, tak z hygienického hlediska. Koncem 19. století došlo k jednáním o výstavbě školní budovy pro dívčí školu.⁴⁶

V roce 1903 byla postavena nová budova pro dívčí obecnou a měšťanskou školu. Město Kojetín mělo na počátku dvacátého století školy dvě, a to chlapeckou školu (nynější základní školu na ul. Svatopluka Čecha) a dívčí školu, což je současná základní škola na nám. Míru. Historií dívčí školy se budu podrobně zabývat v následující kapitole.

⁴⁵JELÍNEK, Břetislav, Josef KOVARÍK a Jan KRAŤOCH. *Kojetínsko - Město Kojetín a okolí*. Brno: Národohospodářská propagace ČSR, 1933, s. 9.

⁴⁶Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1874-1929, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

3 Historie Základní školy Kojetín, nám. Míru 83, okres Přerov

3.1 Dívčí obecná a měšťanská škola v Kojetíně do počátku druhé světové války

Dne 21. 2. 1901 schválilo usnesením zastupitelstvo města koupi domu čp. 83 na parc. č. 80 v Kojetíně od Františka Kotka a půjčku ve výši 200.000 K, kterou povolila zemědělská banka ve splátkách 5000 K/půl roku, celkem na čtyřicet let splácení. Dne 22. února 1901 prodal dům čp. 83 František Kotek ml. městu Kojetín za 24.000 K. Dne 9. května 1901 byl dům zaknihován ve prospěch města. Celkový rozpočet stavby činil 152.859,78 K. Základní kámen nové budovy dívčí školy byl položen dne 25. srpna 1902. Dne 31. října 1903 byla stavba dokončena a 27. listopadu roku 1903 došlo k jejímu vysvěcení a předání k užívání, které bylo zahájeno 5. prosince 1903. Stavbu provedl kojetínský stavitel Josef Ryšavý podle plánů architekta Karla Kepky, profesora na Vyšší průmyslové škole a docenta na technice v Brně. Dívčí škola zůstává pod společnou správou se školou chlapeckou. Ředitelem chlapecké školy byl František Robenek a ředitelem v nové dívčí škole byl Josef Hlobil, a to až do roku 1918. Na obecné škole se vyučovalo podle osnov, které byly schváleny pro školy pětileté dne 19. ledna 1885. Škola měšťanská postupovala podle osnov schválených ministerstvem kultury a vyučování ze dne 6. prosince 1893. Němčina byla vyučována ve škole obecné, a to třídními učiteli ve třetí až páté třídě, úhrnem za plat 120 K ročně. V období počátkem 20. století bylo vzdělávání odvislé od požadavků rakouského mocnářství.⁴⁷

Ředitel Josef Hlobil psal kroniku dívčí školy každý rok stejným způsobem. V úvodu zápisu je uvedeno zahájení školního roku, vždy datum kolem poloviny měsíce září. Následují počty dívek školy obecné o pěti třídách a dále počty dívek školy měšťanské o třech třídách. Ve školním roce 1903/1904 obecnou školu navštěvovalo 387 žákyň a měšťanskou školu 152 žákyň⁴⁸

Dále byli v kronice uvedeni vyučující v daném roce a předměty, které vyučovaly. Pravidelně se konaly oslavy jmenin a výročí narození, příp. úmrtí členů habsburské monarchie. Oslavy byly zahájeny bohoslužbou, dále pokračovaly proslovem ředitele školy, dívky předvedly oslavné básně, zpěvy a tance, na závěr zazněla rakouská hymna. Školní rok

⁴⁷Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1874-1929, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁴⁸Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1874-1929, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

býval zakončen kolem poloviny měsíce července bohoslužbou, proslovem ředitele školy a rakouskou hymnou.⁴⁹

Zajímavá je zmínka ze školního roku 1907/1908 o zdravotním stavu dívek, kdy návštěva dívek ve škole byla dobrá, ale v zimě roku 1907/1908 proběhla ve škole epidemie tzv. strnutí šíje. Od poloviny měsíce prosince 1907 až do konce ledna 1908 navštěvovalo školu pouze 50 % dívek. Při epidemii zemřelo pět dívek na strnulost šíje a jedna dívka na slabost, celkem tedy šest dívek. V květnu a červnu roku 1908 se uskutečnila návštěva c.k. školního inspektora ve škole obecné i měšťanské. Výsledek inspekce uvádí, že na obecné škole byla velmi dobrá kázeň a uspokojivý prospěch, na měšťanské škole byla kázeň také velmi dobrá a prospěch byl částečně uspokojivý a částečně chvalitebný.⁵⁰

Počátkem první světové války byla chlapecká škola uzavřena a žáci byli nuceni učit se v dívčí škole, v obecním domě nebo v hostinci. Chlapecká škola byla využívána jako vojenská nemocnice do 15. října 1915. Následně byla škola vyklizena, vydesinfikována a předána zpět ke svému účelu, a to vzdělávání dětí. V tomto složitém období docházelo k nedostatku učitelů. Někteří učitelé byli povoláni do zbraně a další pomáhali se soupisy obilí. Žáci sbírali pro vojáky různé plodiny, jako např. jahodové a ostružinové listí nebo kopřivy. V dětech byl pěstován válečný duch a patriotismus. Školní kronika je v období první světové války doplněna o popis válečných událostí na frontě, je stále oslavována habsburská monarchie. Ve školním roce 1915/1916 navštěvovalo obecnou školu 413 dívek a školu měšťanskou 124 dívek.⁵¹

Po ukončení první světové války v roce 1918 se vrátili učitelé, kteří na škole učili. Po vzniku Československa byla požadována nová školská reforma, mezi povinné předměty byla zařazena občanská nauka. Sociální situace nebyla příliš příznivá a škola se tak snažila pomáhat nejchudším žákům se stravováním a ošacením. Pravidelnou součástí školní kroniky byla každý rok kapitola o podpoře chudých a poskytnutých darech. Zápisy ve školní kronice jsou pro období po první světové válce do třicátých let 20. století docela strohé. Školu řídil v letech 1918 - 1925 ředitel Jan Voříšek, následně ředitelka Štěpánka Sedlářová v letech 1925 - 1926 a ředitelka Ludmila Pýrková v letech 1926 - 1934. Každý rok je uveden počet žákyň obecné a měšťanské školy, např. v roce 1921/1922 měla obecná škola 399 žákyň a měšťanská škola 164 žákyň, v roce 1927/1928 obecná škola měla 289 žákyň a měšťanská

⁴⁹Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1874-1929, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁵⁰Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1874-1929, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁵¹Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1874-1929, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

škola 159 žákyň. Počet žákyň koncem dvacátých let minulého století klesal. Dále jsou uvedena ve školní kronice jména učitelů a rozdělení výuky předmětů mezi učitele.⁵²

Na výročí narození prezidenta T. G. Masaryka a k uctění výročí založení Československa 28. října 1918 byly pravidelně konány školní slavnosti. Např. ve školním roce 1929/1930 žákyně slavily narozeniny prezidenta zpěvem, tancem a recitací na školní besídce, při které prodávaly cukrovinky a čaj. Žákyně prošly v průvodu městem a poté shlédly zábavný film v kině. Po ukončení slavnosti dostaly žákyně pečivo a pomeranč. Ve školní kronice je uváděna podpora chudého žactva ze strany školy v období hospodářské krize v roce 1930 – 1933, resp. až do roku 1934, kdy na Moravě byla velká sucha a zemědělci nesklidili obilí ani seno a vyschly i některé studny v Kojetíně.⁵³

I přes období hospodářské krize se podařilo v roce 1931 – 1932 provést přístavbu dívčí školy. Škola získala prostorné místnosti, ústřední vytápění a tělocvičnu s nářadovnou. Přístavbu provedl stavitel Josef Novotný. V původní budově školy byl zaveden na chodbách vodovod a výlevky, žákyně už nemusely chodit na dvůr pro vodu. Z toho důvodu, jak je uvedeno ve školní kronice, se vylepšila kázeň a také zdravotní stav žákyň, když nemusely v zimních měsících chodit na dvůr. Ve škole byly vybudovány hygienické splachovací toalety, sprchy, šatna a ve sklepních prostorech kuchyň s jídelnou. Dále byly vyhloubeny sklepy, ve kterých byla vybudována kotelna. Obecná škola měla v této době pět tříd kmenových a čtyři pobočky, škola měšťanská měla tři třídy kmenové a dvě pobočky. Ve školním roce 1932/33 se rozrostl počet tříd na chlapecké škole a dvě třídy obecné školy byly umístěny v budově školy dívčí. Ve školním roce 1933/1934 navštěvovalo obecnou dívčí školu 327 žákyň a měšťanskou dívčí školu 216 žákyň.⁵⁴

V letech 1934 - 1936 působila jako ředitelka dívčí školy Aloisie Hýžd'alová. Ve školní kronice nejsou uvedeny počty dívek, jako v předešlých letech. Jsou popisovány především školní slavnosti a důležité události. Ve školním roce 1934/1935 byly dále podporovány dívky z chudých rodin, které navštěvovaly dívčí školu. Škola pořádala dne 5. prosince 1934 Mikulášskou besídku, kde rodiče přispěli drobnými finančními příspěvky v celkové výši 173.45 Kč, peníze byly použity na opravu bot nemajetných dívek. Následně dne 21. prosince 1934 byla uspořádána oslava stého výročí vzniku československé národní hymny a bylo od rodičů vybráno 45.05 Kč, peníze byly opět použity na opravu bot dívek

⁵²Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1874-1929, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁵³Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁵⁴Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

z nemajetných rodin. V březnu 1935 dívčí škola pořádala velkolepou oslavu 85. narozenin prezidenta T. G. Masaryka. Všechny výstupy žákyň byly fotografovány a na závěr byl vytvořen živý obraz všech zúčastněných dívek, který byl nazván Vděčný národ v krojích. Fotografie celkem sta dívek v krojích byla zaslána prostřednictvím Dr. Alice G. Masarykové panu prezidentovi T. G. Masarykovi. Žákyně obdržely poděkování za fotografii od dcery prezidenta Masaryka s tím, že obrázek předala panu prezidentovi a všem způsobil velkou radost. Důležitou historickou událostí, která byla zaznamenána ve školní kronice, bylo odstoupení prvního československého prezidenta dne 14. prosince 1935 v Lánech a volba druhého československého prezidenta Dr. Eduarda Beneše dne 18. prosince 1935 na Pražském hradě.⁵⁵

Od roku 1936 řídila dívčí školu Bernarda Kojecká. Ve školní kronice jsou zápisy o složení učitelského sboru a jejich zdravotním stavu. Dále opět záznamy o školních slavnostech a důležitých událostech. V kronice je záznam o úmrtí prvního československého prezidenta T. G. Masaryka dne 14. září 1937, dále o konání mobilizace v září 1938, kdy se kojetínští obyvatelé shromáždili na náměstí a přísahali věrnost republice a také o mnichovském diktátu. Počátkem školního roku 1938/1939 byla výnosem Zemského školského rady v Brně ze dne 19. září 1938 oddělena správa školy obecné a měšťanské. Vedení školy obecné převzala dne 6. října 1938 učitelka obecné školy Marie Vlácilíková a měšťanskou školu dále řídila Bernarda Kojecká až do roku 1941. Také bylo rozděleno vedení školní kroniky, vedením kroniky měšťanské školy pokračovala Bernarda Kojecká. Kronika školy obecné nebyla dohledána.⁵⁶

3.2 Dívčí měšťanská škola v Kojetíně za druhé světové války

V období druhé světové války, v letech 1940 - 1941, docházelo neustále k navyšování vyučovacích hodin německého jazyka a byl snižován počet vyučovacích hodin českého jazyka a dějepisu. Dále byly podporovány chudé děti ze strany školy. V roce 1940 již nebyla dívkám z chudých rodin rozdávána polévka jako v předešlém roce. Dívky byly alespoň obdarovány oblečením a obuví.⁵⁷

Od školního roku 1940/1941 vedl kroniku dívčí měšťanské školy František Šeda, od tohoto roku jsou opět v kronice záznamy o počtu žákyň dívčí měšťanské školy. První

⁵⁵Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁵⁶Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁵⁷Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

až třetí ročník měl po dvou třídách a čtvrtý ročník měl třídu jednu, celkem školu navštěvovalo 226 děvčat. V období okupace byli učitelé každý rok povinni provádět státní oslavy, proslovy ředitele školy byly kontrolovány a předkládány na školský úřad. Výnosem ministerstva školství ze dne 28. srpna 1941 č. 106.000/41-I/1 bylo upraveno školství, tak že měšťanská škola se stala školou výběrovou, kde je 35% žáků a výnosem ze dne 27. srpna 1941 č. 105.179/41-I/2 se mění název školy z měšťanské na hlavní školu. Od 1. září 1941 byl jmenován ředitelem dívčí měšťanské školy František Šeda.⁵⁸

Ve školním roce 1941/1942 navštěvovalo školu 248 žákyň, tedy o 22 žákyň více než v roce předešlém. První ročník měl jednu třídu, druhý až čtvrtý ročník měl po dvou třídách. Kromě dívčí měšťanské školy, byla v budově umístěna dívčí obecná škola, od školního roku 1932/1933 dvě třídy chlapecké obecné školy, jedna třída německé školy a jedna třída městské mateřské školy. Výnosem ministerstva školství ze dne 17. listopadu 1941 č.144.688/41-I/1 bylo zastaveno vyučování dějepisu a hodina byla využita k výuce jazyka německého. Od druhého pololetí byla ubrána jedna hodina českého jazyka a přidána hodina k výuce jazyka německého. Pokud měla třída více než 35 žáků, musela být při výuce německého jazyka rozdělena na dvě skupiny. Dále byl nařízen odběr německého časopisu pro všechny žáky. Vánoční prázdniny měly trvat od 22. prosince 1941 do 17. ledna 1942. Vzhledem k velkým mrazům a nedostatku topiva byly prodlouženy až do 11. března 1942, kdy se vyučovalo jen dopoledne. Vyučovací hodiny trvaly 40 minut a normální vyučování bylo zahájeno až 8. dubna 1942. Koks, kterým měla být vytápěna škola, byl odvezen a byly jím vytápěny kojetínské domy. Od 17. ledna 1942 do 11. března 1942 museli být učitelé doma a jednou týdně se scházeli s dětmi v nevytopené škole, kdy dětem zadali písemné úkoly, které potom učitelé doma opravovali. Konec pololetí byl až 28. února 1942. Od 15. června 1942 patřil Okresní školní výbor v Přerově k úřadům, se kterými se mohlo komunikovat pouze v jazyce německém.⁵⁹

Dne 8. září 1942 bylo na základě výnosu Okresního úřadu č. 3244 odevzdáno k rozdrčení 1094 učebnic, 272 knih ze žákovské knihovny a 57 kusů map a obrazů. Tato sbírka předmětů byla výsledkem několika vyřazování nevhodných pomůcek. Celkem vážila 400 kg a byla odvezena do sběru, škola obdržela 159,60 K. Na škole probíhaly nařízené kurzy jazyka německého pro učitele a učitelé museli skládat zkoušku odborné způsobilosti. Ve dnech 12.- 13. července 1943 byly dle nových výnosů vykonány přijímací zkoušky

⁵⁸Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁵⁹Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

do 1. třídy měšťanské školy. K ústní i písemné zkoušce bylo připuštěno dle Okresního úřadu, školského odboru 45 žákyň a povoleno bylo přijmout 36 nejlepších žákyň. Ve školním roce 1943/1944 došlo k poklesu žákyň dívčí měšťanské školy o 61. První až třetí ročník měl po jedné třídě a čtvrtý ročník měl třídy dvě, celkem školu navštěvovalo 177 děvčat. Oproti předešlému školnímu roku byla v budově navíc umístěna německá mateřská škola a německá obecná škola.⁶⁰

Školní rok 1944/1945 nezačal pro dívčí školu příznivě. Začátkem měsíce září byla budova dívčích škol zabrána pro německé děti z měst. I když bylo následně úřady rozhodnuto, že německé děti nebudou v budově školy ubytovány, přesto se dívčí školy do budovy nesměly vrátit až do 11. prosince 1944. V budově zůstala česká mateřská škola, německá mateřská a obecní škola. Vyučovalo se polodenně na směny v budově chlapeckých škol. Dopoledne od 8.00 - 13.00 hodin a odpoledne od 13.15 do 18.15 hodin. Vyučovací jednotky měly 45 minut. Učitelé a žáci přestěhovali všechny učební pomůcky, knihy, dokumenty, obrazy do nářadovny v tělocvičně, tam vše zůstalo až do návratu dívčích škol do budovy. Dále klesal počet žákyň, ve školním roce 1944/1945 bylo ve čtyřech ročnících o jedné třídě zapsáno celkem 153 žákyň, což byl úbytek proti loňskému roku o 23 dívek. V zimních měsících nastaly komplikace spojené s klimatickými podmínkami. Vánoční prázdniny byly zahájeny dne 21. prosince 1944 a byly prodlouženy ministerstvem školství až do 23. ledna 1945. Učitelé byli dáni obecním úřadům na výpomoc a byly jim přiděleny vhodné práce. Vzhledem k tomu, že všechno topivo bylo ze škol zabaveno a nesměly se budovy otápět, tak po 23. lednu 1945 bylo nařízeno dávat žákům úkoly v nevytápěných třídách dvakrát týdně, a to v úterý a v pátek. Útrapy s budovou dívčí školy pokračovaly i nadále, když byla 6. února 1945 zabrána pro vojenské účely a byl zde zřízen lazaret. Budova byla opět vyklizena, důležité dokumenty a drahé školní pomůcky, jako např. promítací stroj a mikroskop byly uzamčeny v trezoru Spořitelny města Kojetína. Následně byla budova dívčích škol potřebná i k umístění českých mladíků, kteří museli konat zákopové práce při opevnování Kojetína. Učitelé se scházeli se svými žáky v hostinci pana Hýžd'ala v Olomoucké ulici, kde zadávali dětem dvakrát týdně úkoly až do 30. dubna 1945. Na příkaz obecního úřadu byl nábytek ze školy, psací a šicí stroje, nádobí a příbory z kuchyně odvezeny pro potřeby německé armády. Při osvobozovacích bojích ve dnech 2. - 5. května 1945 došlo k zasažení dívčí školy 12-15 přímými dělovými zásahy a byla poškozena střecha i zdivo. Dále byla zničena ředitelna s důležitými dokumenty a vnitřní zařízení školy. Ředitel dívčí

⁶⁰Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

měšťanské školy František Šeda žádal Místní národní výbor v Kojetíně o náhradu šicích strojů, které byly zabaveny pro německou armádu a o náhradu za nábytek, který byl zabaven pro německou mateřskou a obecní školu. V kronice není uvedeno, zda jeho žádosti bylo vyhověno.⁶¹

3.3 Dívčí měšťanská škola po druhé světové válce

Po odchodu většiny sovětských vojsk bylo započato s odklízecími pracemi v poškozené budově školy. Bylo vybráno šest až osm místností, které bylo možno co nejrychleji opravit, největší problémem bylo sehnat okenní tabule. Vyučování bylo zahájeno dne 22. května 1945 na letním cvičišti sokolské zahrady. Sešli se zde žáci kojetínských škol, předseda Místního národního výboru pronesl projev a byla zazpívána hymna. Vzhledem k velmi poničené budově dívčí školy se zatím vyučovalo v budově chlapeckých škol. Žáci se ve škole střídali polodenně, v každé třídě se učilo třicet hodin týdně. Ve školním roce 1945/1946 bylo zapsáno do dívčí měšťanské školy celkem 217 žákyň, které navštěvovaly první a druhý ročník po jedné třídě, třetí a čtvrtý ročník měl po dvou třídách. Dále zde byla jedna třída jednorozhodného učebního kurzu, ve kterém bylo 41 žákyň. Školní rok byl zahájen až 7. září 1945. Z důvodu, že škola byla stále velmi poškozená, učilo se pouze v sedmi místnostech, opět v půldenních směnách, střídavě se školou obecnou. Náležitě byl oslaven 28. říjen, den vzniku československého státu, a to besídkou všech kojetínských škol v sále sokolovny. Výtěžek činil 3.393,60 K, který byl rozdělen na učební pomůcky pro zúčastněné školy. Probíhala také sbírka šatů, obuvi, psacích potřeb i cukrovinek a dle nařízení Školského úřadu v Opavě, byla sbírka zaslána dětem do Kateřinek u Opavy jako pomoc válkou postiženému Slezsku.⁶²

Školní rok 1946/1947 byl zahájen v opravené budově, opravy se uskutečnily přes letní prázdniny. Byly opraveny vnitřní prostory, venkovní fasáda, střecha i vstupní dveře. Bylo položeno vedení školního rozhlasu do všech učeben. Kromě každoročních oslav dne 28. října nebo vánoční besídky, je v kronice také zmíněno, že žákyně byly seznámeny dne 8. listopadu 1946 s svoláním prezidenta Dr. E. Beneše o ukončení odsunu Němců. V tomto školním roce opět přišla krutá zima. Vánoční prázdniny trvaly od 23. prosince 1946 do 11. února 1947 z důvodu nedostatku otopu. Následně od 12.-14. února 1947 půjčil místní cukrovar škole koks, ale po třech dnech od 15. února 1947 byla výuka zastavena opět pro nedostatek

⁶¹Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁶²Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

otopu. Silnice byly neprůjezdné kvůli množství sněhu a došlo k přerušení železniční dopravy. Žákyně docházely dvakrát týdně do nevytopené školy pro domácí úkoly, uhelné prázdniny skončily až 27. března 1947. Zameškaná výuka byla nahrazována od 9. dubna 1947 až do 12. května 1947 při odpolední půldenní výuce.⁶³

Ve školním roce 1947/1948 jsou popisovány důležité události a školní slavnosti jako např. oslava výročí založení československého státu nebo výročí osvobození Československa. V kronice jsou uvedeny únorové události, kdy se spojila dělnická třída, pracující inteligence a rolnictvo a československý pracující lid zvítězil nad buržoazií. Dne 22. dubna 1948 zdůraznil v rozhlase tehdejší ministr školství a osvěty Prof. Dr. Zdeněk Nejedlý význam Základního školského zákona. Dále byly žákyně seznámeny s návrhem nové ústavy, která byla dne 9. května 1948 schválena národním shromážděním. Dne 14. června 1948 proběhla volba prezidenta republiky Klementa Gottwalda, kterou žákyně pozorně poslouchaly v rozhlase.⁶⁴

3.4 Škola střední, I. a II. osmiletá střední škola v letech 1948 - 1954

Rok 1948/1949 byl první školní rok, ve kterém se vyučovalo podle Základního školského zákona o jednotném školství v Československé republice. Měšťanská škola byla změněna na školu druhého stupně - školu střední. Škola obecná byla změněna na školu prvního stupně - školu národní. Dne 27. října 1948 škola oslavila nadcházející 30. výročí založení Československé republiky a dne 5. prosince 1948 si škola připomněla 45. výročí od otevření dívčí školy. V lednu 1949 ve škole uctili památku V. I. Lenina vzpomínkovým pásmem z Leninových myšlenek, ukázek jeho děl a zpěvem sovětské hymny. V květnu 1949 proběhly oslavy 1. máje a osvobození naší země sovětskou armádou. O letních prázdninách bylo zavedeno rozhlasové vysílání po celé budově školy a zahájení školního roku 1949/1950 bylo vysíláno školním rozhlasem. Školní rok skončil už 17. června, kdy bylo zastaveno vyučování z důvodu tyfové epidemie v našem okrese.⁶⁵

O letních prázdninách v roce 1950 se z rozhodnutí školního úřadu přemístila střední škola z budovy na ul. Sv. Čecha (dříve chlapecká škola) do školní budovy na Stalinovo náměstí (v současné době náměstí Míru). V té době došlo k přemístění národní školy dívčí do budovy na ul. Sv. Čecha. Bývalá střední škola chlapecká byla přejmenována na I. střední školu a bývalá střední dívčí škola na II. střední školu. Národním školám byla vyhrazena

⁶³Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁶⁴Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

⁶⁵Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

budova bývalých chlapeckých škol. Školy se už nedělily podle pohlaví žáků, ale byly již smíšené. Středním školám byly vyhrazeny první a druhé poschodí budovy. V přízemí budovy byly umístěny dvě třídy mateřské školy, jedna třída školy národní a dvě třídy školy zvláštní. Společná pro obě střední školy byla kreslárna a pracovna. Tělocvična byla společná pro celou budovu. Ředitelem I. střední školy se stal Karel Palla, ředitelem II. střední školy se stal Jan Složil. Vzhledem k tomu, že bylo zaměstnáno více žen, byla tomu přizpůsobena školská a stravovací zařízení. V listopadu 1950 byla v budově školy na Stalinově náměstí zřízena školní stravovna a družina mládeže. V roce 1950/1951 poprvé proběhly závěrečné zkoušky žáků IV. tříd středních škol, písemné zkoušky z jazyka českého a matematiky, ústní zkoušky z jazyka českého, jazyka ruského a volitelného předmětu. V roce 1951/1952 byla škola oceněna jako nejlepší škola v okrese. Byl vydáván školní časopis Plamen mládí, spolupracovala na něm pionýrská a žákovská organizace. V roce 1952 byly nalezeny nové prostory pro školní stravovnu. Obě střední školy společně pracovaly na adaptaci těchto prostor.⁶⁶

Rok 1953 byl důležitý pro změny v našem školství. Ke změně došlo zákonem č. 31 ze dne 24. dubna 1953, O školské soustavě a vzdělávání učitelů. Od následujícího roku byla povinná osmiletá střední škola od šesti do čtrnácti let. Dne 5. března 1953 zemřel předseda rady ministrů SSSR J. V. Stalin, žáci ve škole vyslechli zprávu o jeho úmrtí. Dne 14. března 1953 zemřel prezident Klement Gottwald, žáci poslouchali smuteční projev v rozhlase. V červenci 1953 zůstala I. střední škola v budově na Stalinově náměstí, kde se přistěhovala I. národní škola a II. střední škola se odstěhovala do budovy na ulici Sv. Čecha. V Kojetíně byly dvě osmileté střední školy, každá samostatně ve své budově. Správu školní stravovny a školní družiny vykonávala I. osmiletá škola na Stalinově náměstí.⁶⁷

3.5 Jedenáctiletá střední škola v letech 1954 - 1960

Jak jsem již zmiňovala v úvodu, školní kroniky Jedenáctileté střední školy (dále jen JSS) a Střední všeobecné vzdělávací školy (dále jen SVVŠ) nebyly dohledány.

Při bádání v obecních kronikách jsem našla k JSS krátký zápis v srpnu roku 1954. V obecní kronice je zmínka o otevření JSS v Kojetíně, ředitelem školy byl jmenován Karel Palla. V tomto roce byl zřízen pouze 9. a 10. ročník. První maturanti budou absolvovat

⁶⁶I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: *Výroční zpráva k 80. výročí založení školy*. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

⁶⁷I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: *Výroční zpráva k 80. výročí založení školy*. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

v roce 1956. Dále je v kronice uvedeno, že budou při škole zřízeny doplňovací kurzy - dálkové studium pro pracující.⁶⁸

Dále jsou v obecních kronikách uvedeny jen počty žáků. Zdrojem, ve kterém je podrobněji popsána historie JŠŠ a následně SVVŠ, je výroční zpráva k 80. výročí založení základní školy nám. Míru, která vychází mimo jiné také ze školních kronik JŠŠ a SVVŠ.

Školní rok 1954/1955 byl významný pro město a celý okres Kojetín zřízením JŠŠ v našem městě. Ředitelem byl Karel Palla. Ve škole bylo celkem 16 tříd, IX. třída byla vytvořena žáky z VIII. tříd, měla 43 žáků a třída X. byla složena se žáků, kteří se vrátili z JŠŠ v Přerově, Prostějově a Kroměříži. Při IX. třídě bylo zřízeno dálkové studium, které využívalo deset studentů z řad pracujících občanů. Studium bylo zakončeno maturitní zkouškou.⁶⁹

Ve školním roce 1955/1956 se na JŠŠ konaly první maturitní zkoušky. Ve škole bylo celkem šestnáct tříd a dále jedna třída pro večerní studium pracujících. Žáci školu kvalitně reprezentovali v soutěžích společenských a hanáckých tanců, v dramatických soutěžích, ale i při chmelových brigádách nebo sběru cukrové řepy apod. V tomto školním roce vznikla tradice školních plesů. Dne 3. června 1956 se poprvé uskutečnila studentská slavnost Majáles, která byla velmi kladně občany města ohodnocena, zúčastnilo se kolem 3000 lidí z města a okolí.⁷⁰

Pro školní rok 1956/1957 bylo ve škole šestnáct tříd a jedna třída večerní školy. Vyučování bylo rozšířeno o polytechnické předměty a laboratorní práce. Ve sklepě byly umístěny školní dílny, které byly vybaveny kvalitními pracovními pomůckami. Ve školním roce 1957/1958 v sedmnácti třídách JŠŠ bylo celkem 567 žáků, z toho 357 chlapců a 210 dívek. Škola byla rozdělena na III. stupně. 1. - 5. ročník tvořil I. stupeň, 6. - 8. ročník II. stupeň a 9. - 11. ročník III. stupeň. Škola žila přehlídkami a soutěžemi žáků, např. v tanečních a pěveckých soutěžích, vystupovali v hanáckých krojích, škola pořádala školní ples. Ve školním roce 1958/1959 se přestěhovala školní družina a školní stravovna do budovy v Hanusíkové ulici. Do prázdných prostor po školní družině a jídelně v domě naproti budovy školy byly nastěhovány školní dílny. Dne 7. června 1959 se opět s velkým úspěchem konal Majáles a škola se zúčastnila Okresní spartakiády v Kojetíně. V letech 1959/1960 měl III. stupeň školy celkem pět tříd, X. a XI. ročník měly po dvou třídách. Na škole žáci pracovali

⁶⁸Státní okresní archiv Přerov, Pamětní kniha města Kojetína. Kronika města II. díl 1944-1955, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 16.

⁶⁹*I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: Výroční zpráva k 80. výročí založení školy.* Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

⁷⁰*I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: Výroční zpráva k 80. výročí založení školy.* Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

ve dvanácti zájmových kroužcích. Škola uzavírala patronátní smlouvy s kojetínskými podniky, do kterých chodili žáci III. stupně na praxi.⁷¹

3.6 Střední všeobecná vzdělávací škola v letech 1961 - 1965

V roce 1961 došlo z rozhodnutí ONV v Přerově k přejmenování jedenáctileté střední školy na střední všeobecnou vzdělávací školu. Škola měla třináct tříd, 1. - 9. základní postupný ročník a čtyři třídy 9. výběrového - 11. postupného ročníku. Ve školním roce 1961/1962 byla ONV v Přerově stanovena organizace školy tak, že škola měla patnáct tříd základní devítileté školy a dvě třídy střední všeobecné vzdělávací školy, celkem školu navštěvovalo 582 žáků. Počátkem školního roku došlo k havárii kotle ústředního topení v budově školy. Ředitel školy na možnou havárii již několik let upozorňoval, ale k nápravě ze strany Okresního stavebního podniku v Přerově nedošlo. Až v letních měsících roku 1962 se podařilo kotel opravit topenáři z kojetínského lihovaru. Ve škole probíhala výuka přes zimní měsíce normálně, třídy byly vytápěny kamny.⁷²

V roce 1962/1963 byla škola organizována jako základní devítiletá škola, která měla čtrnáct tříd a SVVŠ měla třídy tři (dvě I. a jednu III.), školu navštěvovalo celkem 581 žáků. Vzhledem k nepříznivým klimatickým podmínkám v zimě 1962/1963, kdy zima způsobila potíže nákladní dopravě a nedostatečnému přidělu uhlí, bylo 1. pololetí ukončeno 19. ledna 1963 a pololetní prázdniny trvaly až do 11. února 1963. Do konce měsíce února byla otápěna jen polovina tříd a vyučování probíhalo na směny. V tomto školním roce škola obdržela od JZD v Kojetíně pozemek na okraji města Kojetína o výměře 4 930 m². Pozemek byl využíván SVVŠ k výuce základů zemědělské výroby a také základní devítiletou školou na praktická cvičení. Organizace školy ve školním roce 1963/1964 měla základní devítiletá škola patnáct tříd a SVVŠ třídy tři (jedna I. a dvě II. třídy), celkem školu navštěvovalo 578 žáků. Výuka probíhala střídavě v 1. - 5. postupovém ročníku.⁷³

Ve školním roce 1964/1965 bylo na základní devítileté škole patnáct tříd. Krajský národní výbor v Ostravě, odbor školství rozhodlo ponechání třech tříd SVVŠ (jeden II. ročník a dva III. ročníky), III. ročníky maturovaly jako poslední na této střední škole. Žáci II. ročníku po ukončení školního roku nastoupili do SVVŠ v Přerově. Tak byla ukončena jedenáctiletá etapa vyššího středního školství v Kojetíně. Za dobu trvání střední školy zde odmaturovalo

⁷¹I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: Výroční zpráva k 80. výročí založení školy. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

⁷²I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: Výroční zpráva k 80. výročí založení školy. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

⁷³I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: Výroční zpráva k 80. výročí založení školy. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

370 žáků, většina z nich vystudovala vysoké školy. Dne 6. února 1965 se konal poslední ples SVVŠ, na kterém se sešli její absolventi.⁷⁴

V obecní kronice je zmíněno, že školním rokem 1964/1965 budou v Kojetíně maturovat naposledy žáci 12. třídy a tím zanikne SVVŠ důsledkem celostátní reorganizace středních škol. Žáci 10. třídy budou navštěvovat SVVŠ v Přerově.⁷⁵

3.7 Základní devítiletá škola v letech 1965 - 1978

O letních prázdninách roku 1965 zanikla definitivně SVVŠ. Na I. základní devítiletou školu nám. Míru byly přemístěny tři třídy z II. základní devítileté školy Sv. Čecha. Škola měla sedmnáct tříd, navštěvovalo ji 537 žáků a dále zde byly dvě oddělení školní družiny. Ředitelem školy byl stále Karel Palla. Škola se účastnila hospodářských úkolů ve spolupráci se širokou veřejností s velmi dobrými výsledky. Ve školním roce 1966/1967 měla škola sedmnáct tříd, 512 žáků a dvě oddělení ve školní družině. Od 1. února 1967 byl po schválení ministerstvem školství zaveden jedenáctidenní vyučovací cyklus, každou druhou sobotu nebylo vyučování. Na jaře roku 1967 se zúčastnili žáci čtvrtých tříd třítydenní školy v přírodě ve Velkých Losinách v Jeseníkách. Ve školním roce 1967/1968 byla škola organizována do sedmnácti tříd, měla 518 žáků a dvě oddělení školní družiny. V průběhu školního roku probíhala mléčná akce, 200 až 250 žákům bylo rozdáváno o dopolední hlavní přestávce polotučné mléko ve 1/4 litrových lahvích. Dne 30. března 1968 byli žáci obeznámeni se skutečností, že byl zvolen prezidentem republiky armádní generál Ludvík Svoboda. Výsledkem politické situace, která vznikla v naší republice na jaře roku 1968, bylo snížení počtu členů pionýrské organizace ve škole z 239 na 157 členů.⁷⁶

Školní rok 1968/1969 započal dne 1. září a bylo zavedeno vyučování od pondělí do pátku, soboty byly volné. Vyučování bylo upraveno v souladu s pracovní dobou v továrnách. Ve škole bylo sedmnáct třída dvě oddělení školní družiny. Školu navštěvovalo 498 žáků. Koncem školního roku byl upraven park před školou a nevyhovující chodník u školy byl nahrazen asfaltovým povrchem. Také byla započata rozsáhlejší oprava budovy školy, která spočívala ve výměně 59 oken, provedení výměny elektroinstalace v celé budově, výměně žlabů, okapů a malbě fasády celé budovy. Školní rok byl poznamenán politickými událostmi v naší republice, ke kterým došlo v srpnu 1968. V dubnu 1969 byl odvolán

⁷⁴I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: *Výroční zpráva k 80. výročí založení školy*. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

⁷⁵Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města III. díl 1956-1969, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 17.

⁷⁶I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: *Výroční zpráva k 80. výročí založení školy*. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

Alexandr Dubček z funkce prvního tajemníka Ústředního výboru Komunistické strany Československa a byl místo něj byl zvolen Gustáv Husák.⁷⁷

Ve školním roce 1969/1970 měla škola sedmnáct tříd 1.- 9. postupného ročníku základní devítileté školy s počtem 498 žáků. Základní směrnici pro práci školy se staly směrnice z plenárního zasedání Ústředního výboru Komunistické strany Československa v květnu 1969 a dále závěry z projevu ministra školství MUDr. Jaromíra Hrbka na aktivu vybraných učitelů dne 4. září 1969, kterého se ředitel školy osobně zúčastnil. V průběhu školního roku byla provedena nová elektroinstalace, nově byl instalován školní rozhlas, rozhlas po drátě a domácí telefon. Vzhledem k těmto úpravám musela být celá budova vymalována. O letních prázdninách byly provedeny pokrývačské a klempířské práce.⁷⁸

Počátek 70. let se nesl v duchu oživení činnosti pionýrské organizace a politických školení pedagogů. Po provedení nové elektroinstalace se velmi často používaly audiovizuální pomůcky, jako byl promítací přístroj, televizor, diapojektor nebo gramofon. Škola začala opět zřizovat zájmové kroužky, do kterých se děti i učitelé postupně zapojovali. Velmi oblíbené bylo letní a zimní branné cvičení. V roce 1971 byla zahájena výstavba nové školní jídelny v Hanusíkové ulici. Žáci s učiteli prováděli úpravy školního pozemku, zahrady nebo hřiště u školy. Ve školním roce 1971/1972 bylo přistoupeno k rozdílnému přístupu k žákům. Žáci, kteří měly slabší prospěch, byli vyučováni ve skupinách a také doučováni mimo vyučování.⁷⁹

Od roku 1972/1973 byla provedena změna, která v rámci integrací obcí znamenala, že žáci z obce Měrovice a Stříbrnice nastupovali do 5. ročníků na Základní devítiletou školu nám. Míru 83 v Kojetíně. Dříve nastupovali na základní devítiletou školu v obci Němčice. Škola měla sedmnáct tříd, dvě třídy školní družiny a celkem 487 žáků. V tomto školním roce bylo vybudováno ústřední topení. Sklepní prostory po skladu uhlí a koksu byly rekonstruovány na šatny pro všechny žáky, byla ponechána jedna místnost na sklad topiva. Ve sklepních prostorách vznikla nová učebna hudební výchovy. Zřízení ústředního topení mělo kladný vliv na hygienu ve škole, nedocházelo k přehřívání žáků, kteří seděli u kamen a mohli se žáci lépe soustředit na výuku. V sedmdesátých letech byly plněny závazky učitelů a žáků, kteří odpracovávali brigádnické hodiny. Ve školním roce 1974/1975 odpracovali 5 129 brigádnických hodin, což představovalo hodnotu díla ve výši 72 397 Kčs. Dne

⁷⁷Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města III. díl 1956-1969, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 17.

⁷⁸Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1969-1980, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁷⁹Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1969-1980, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

29. května 1975 žáci ve škole poslouchali rozhlasové vysílání z průběhu volby prezidenta republiky Gustáva Husáka.⁸⁰

Ve školním roce 1975/1976 se vyučovalo v sedmnácti třídách, dále byly ve škole tři oddělení školní družiny. Pro dvě oddělení školní družiny byl opraven domek poblíž budovy školy a jedno oddělení školní družiny zůstalo ve školní budově. Konec školního roku byl významný tím, že po dlouhých 28 letech odešel do důchodu dosavadní ředitel Karel Palla a od 1. srpna 1976 se stal ředitelem školy Miroslav Matějček, který v této funkci působil až do roku 1990.⁸¹

Školní rok 1976/1977 byl významný vzhledem k tomu, že se od 1. září 1976 začalo vyučovat podle nové koncepce výuky. Došlo ke změně obsahu i formy výuky v matematice, kde se přešlo na množinové počítání a předpokládalo se rozvíjení logického myšlení u dětí. V jazyce českém byla doplněna oblast literární výchovy. V prvních dvou ročnících byla zavedena prvouka, která měla dětem objasnit oblast společenských problémů a změnilo se postupy i v tělesné výchově. Dále byla od třetího ročníku zavedena přírodověda, která měla žáky připravit na výuku přírodopisu, fyziky a chemie na druhém stupni základní školy.⁸²

V roce 1977/1978 bylo ve škole osmnáct tříd a čtyři oddělení školní družiny. Školu navštěvovalo celkem 531 žáků. Druhým rokem se učilo podle nových osnov, průběžně byly hodnoceny výsledky práce a přijímána další ponaučení k vylepšení výuky. Projevil se nedostatek metodik a školních pomůcek, učitelé si vyměňovali zkušenosti s vyučujícími na dalších školách. Již v minulém školním roce v dubnu 1977 byla dokončena a předána na Městský národní výbor v Kojetíně projektová dokumentace k provedení generální opravy budovy školy, která byla zpracována projekčním oddělením Okresního stavebního podniku v Přerově. Bylo zjištěno, že navržený projekt generální opravy školní budovy nebyl dostačující. Ing. arch. Boleslav Leinert vypracoval nový komplexní projekt generální opravy budovy, který v prosinci 1977 předal na Městský národní výbor.⁸³

Stavební práce na generální opravě byly zahájeny 2. září 1977. Postupně až do roku 1982 byly prováděny jednotlivé práce, jako výměna oken, přístavba a rekonstrukce sociálních zařízení pro chlapce i dívky, vybudování nových kabinetů, umývárny u tělocvičny, rozvody vody, provedení kanalizace, výměna střešní krytiny, zhotovení nové fasády ve dvorní části

⁸⁰Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1969-1980, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁸¹Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1969-1980, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁸²*I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: Výroční zpráva k 80. výročí založení školy.* Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

⁸³Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1969-1980, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

budovy a oprava fasády do ulice, oprava služebního bytu, nové malby a nátěry. Dodatečně byla vyprojektována a vybudována odborná učebna pro výuku přírodopisu, také byla rekonstruována a nově vybavena učebna fyziky a chemie. Probíhala modernizace nábytku v kabinetech i třídách, nově vybavena byla také školní knihovna a vznikla cvičná školní kuchyně. Stavební práce byly provedeny v rozsahu 3 388 000,- Kčs.⁸⁴

3.8 Základní škola v letech 1978 - 1989

Ve školním roce 1978/1979 se začal používat nový název školy - základní škola. Od tohoto školního roku byly v budově dvě školy, a to základní devítiletá škola a základní škola. Změny byly způsobeny vydáním nových zákonů v červnu 1978, především zákonem číslo 63/1978 Sb., ze dne 21. června 1978, vydaný Federálním shromážděním Československé socialistické republiky, o opatřeních v soustavě základních a středních škol. Ve školním roce 1979/1980 se učitelé připravovali na přechod žáků z prvního stupně na stupeň druhý. Nyní začínal druhý stupeň už pátým ročníkem, v letech minulých až šestým ročníkem. Stále probíhala generální oprava budovy školy.⁸⁵

Ve školním roce 1980/1981 bylo zavedeno specializované vyučování ve 4. třídách. Učitelky čtvrtých tříd si rozdělily předměty na polovinu a vyučovaly je v obou paralelních třídách, např. jedna učitelka vyučovala matematiku ve 4. třídách a druhá učitelka vyučovala jazyk český ve 4. třídách. V roce 1980 byla provedena komplexní ministerská prověrka ve 2. - 4. ročnících, v závěru prověrek byla pedagogům vyslovena spokojenost. Dále probíhala generální oprava, rodiče a členové tělovýchovných jednot Sokol a Slavoj odpracovali 5 000 brigádnických hodin.⁸⁶

Ve školním roce 1981/1982 bylo pokračováno ve výuce podle nové koncepce, která postoupila do 6. ročníku. Neustále byly prováděny analýzy nových osnov ze strany pedagogů. Hlavním úkolem školního roku byla stále probíhající generální oprava budovy školy. Při opravě střechy byla vsazena do věže na střeše školní budovy plechová schránka se vzkazem pro občany 21. století o generální opravě školy.⁸⁷

Ve školním roce 1982/1983 byli žáci 7. ročníků rozděleni na skupiny v rámci zřízení povinně volitelných předmětů. Žáci se mohli samostatně rozhodnout, jestli budou navštěvovat

⁸⁴I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: *Výroční zpráva k 80. výročí založení školy*. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

⁸⁵Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1969-1980, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁸⁶Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁸⁷Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

výuku cizích jazyků, konverzaci v ruském jazyce, přírodovědná praktika nebo základy výroby, který měl rozvíjet technické myšlení žáků. Volitelné předměty měly pomáhat formovat žáky při volbě jejich povolání. Pozornost byla také věnována zkvalitnění žákovských služeb a pedagogických dozorů v rámci nově zavedeného vnitřního řádu školy. V roce 1983 byla dokončena generální oprava budovy školy a byla uskutečněna kolaudace. Důležitým úkolem školního roku byla příprava a tisk sborníku k 80. výročí vzniku školy.⁸⁸

Průběh školního roku 1983/1984 byl dán dlouho připravovaným a důstojně provedeným uctěním 80. výročí založení školy. Při generální opravě budovy došlo i k opravě interiérů školy, při kterých byla vybudována moderní síň tradic. V síni tradic probíhala stálá výstava důležitých historických školních dokumentů, starých metodik, školních pomůcek nebo fotografií. K 80. výročí školy byl vydán sborník, výroční zpráva školy a dále byla uskutečněna ve dnech 22. - 29. listopadu 1983 školní akademie pro žáky kojetínských škol a občany města. Školní akademie byla velmi kladně hodnocena. Dne 2. prosince 1983 se uskutečnil den otevřených dveří. Na prohlídku moderní školy přišli bývalí žáci, pedagogové a občané města v hojném počtu. Na konci školního roku opustili školu žáci, kteří byli prvními absolventy výuky podle nové koncepce. Pozornost byla věnována nadaným žákům a učitelé se snažili rozvíjet zájem u dětí o určitý předmět.⁸⁹

Školní rok 1984/1985 byl především věnován nácvikům na Československou spartakiádu v roce 1985. Do nácviků se zapojilo 222 žáků a 7 pedagogů. Při závěrečných prověrkách byly všichni nacvičující hodnoceni výbornou známkou. Osmnáct nejlepších starších žákyň a osmnáct nejlepších starších žáků se osobně zúčastnilo Československé spartakiády v Praze na Strahově. V tomto školním roce se vyučovalo v osmnácti třídách, celkový počet žáků byl 553.⁹⁰

Ve školním roce 1985/1986 pokračovala modernizace vnitřních prostor ve škole. Na úkor nového zařízení kabinetů a tříd musely být vyměněny plechové radiátory ve druhém patře budovy za litinové a dále musely být vyměněny dva kotle. I když škola žádala o navýšení finančních prostředků na tyto nečekané výdaje, nebyly jí poskytnuty. Škola si musela vystačit se svým rozpočtem a omezit tak ostatní výdaje.⁹¹

⁸⁸I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: *Výroční zpráva k 80. výročí založení školy*. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

⁸⁹Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁹⁰Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁹¹Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XIX. díl 1986, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 33.

Konec 80. let 20. století se ve škole nesl v duchu plnění úkolů daných Komunistickou stranou Československa, byl vypracován plán hlavních úkolů na léta 1986 - 1990, podle kterých v jednotlivých školních letech škola pracovala. Mimo zvyšování účinnosti komunistické výchovy, se mělo učivo aktualizovat v souladu technického pokroku a elektronizace. Rozšiřovat a prohlubovat činnost žáků ve volném čase nebo realizovat opatření k odstranění nedostatků vyplývajících z činnosti předešlých let. Z významnějších opatření bylo v roce 1987/1988 vyučováno podle definitivních osnov ve čtvrtém ročníku školy a současně s probíhající přípravou učitelů na druhém stupni pro výuku podle upravených osnov pro pátý ročník. Vyučovalo se v sedmnácti třídách, celkem školu navštěvovalo 508 žáků. Pokračovala modernizace školy, byla dokončena pracovní pro výuku chemie a fyziky a dále byla dokončována pracovní pro pěstitelské a přírodopisné práce.⁹²

Ze školního roku 1988/1989 snad stojí za zmínku, že žáci školy se zúčastnili výstavy k 70. výročí vzniku Československé republiky, kterou instalovalo Městské kulturní středisko v Kojetíně společně s kojetínským občanem Františkem Rieglem, který výstavu doplnil o materiály ze své soukromé sbírky. Žáci školy v tomto školním roce dosáhli krásného prvního místa ve sběru druhotných surovin v okrese Přerov tím, že nasbírali 90 347 kg, což představovalo hodnotu 60 484,40 Kčs.⁹³

3.9 Základní škola po roce 1989 do současnosti

Školní rok 1989/1990 byl výrazně ovlivněn společenskými a politickými změnami v naší zemi, které následovaly po studentské manifestaci dne 17. listopadu 1989 v Praze a sametové revoluci. Samozřejmě se změny dotkly všech oblastí života a tedy i školství. Dne 19. prosince 1989 se konalo v základní škole tajné hlasování pracovníků školy o vyslovení důvěry řediteli školy a jeho zástupce. Oběma byla projevena nedůvěra. Po zimních prázdninách dne 11. ledna 1990 ve škole proběhla tajná volba kandidátů na nové vedení školy z řad učitelů pracujících ve škole. Jména vítězných kandidátů byla zaslána na Okresní národní výbor v Přerově, odbor školství. Nové vedení školy bylo jmenováno dne 1. února 1990. Ředitelkou školy se stala Alena Palánková a zástupcem ředitele školy Jaroslav Štrunc.

⁹²Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁹³Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

Změny nastaly i v pedagogickém sboru, pět učitelů odešlo do starobního důchodu a jeden učitel na Zvláštní odborné učiliště Křenovice.⁹⁴

Ve školním roce 1989/1990 navštěvovalo základní školu v sedmnácti třídách celkem 479 žáků. Hlavním úkolem bylo vytvořit novou školskou soustavu a vychovávat a vzdělávat děti v duchu současného poznání v souladu se zásadami humanity a demokracie. V průběhu školního roku probíhala modernizace vnitřních prostor školy, byla dokončena pracovna pro přírodopisné a pěstitelské práce, stěny v tělocvičně byly obloženy dřevem, nový nábytek byl pořízen do kabinetu výchovné poradkyně. Koncem školního roku byly umístěny obě oddělení školní družiny do budovy školní jídelny. Původní prostory v Husově ulici byly hygienicky nevyhovující. Dne 1. června 1990 byl schválen Federálním shromážděním České a Slovenské federativní republiky Zákon o soustavě základních a středních škol (školský zákon), který měnila doplňoval zákon č. 29/1984 Sb.⁹⁵

Počátek 90. let 20. století přinesl změny v učebních osnovách 5. - 7. ročníků, v 8. ročníku zůstaly učebnice a metodiky zachovány. V roce 1990/1991 se začal vyučovat cizí jazyk - anglický nebo německý. Výuka ruského jazyka byla ukončena. Žáci mohli podle svého zájmu navštěvovat náboženství, tento předmět nebyl klasifikován. V prostorách školy byla zřízena kreslárna, hudebna a dvě místnosti pro výuku cizího jazyka. Školní dílny byly přestěhovány do prostor v Husově ulici, které dříve využívala školní družina. V roce 1991/1992 byla zřízena jedna devátá třída pro žáky z obou základních škol, kteří nenastoupili do středních škol nebo odborných učilišť. Ve školním roce 1992/1993 se vyučovalo v sedmnácti třídách, celkem škola měla 443 žáků. Průběžně probíhala výmalba školních tříd, chodeb a nátěry dveří. Stále nebylo dořešeno umístění školní družiny a školních dílen, které byly v nevyhovujících podmínkách.⁹⁶

Ve školním roce 1993/1994 měla škola sedmnáct tříd, ve kterých se učilo celkem 437 žáků, školní družina působila ve dvou odděleních. Významně došlo ke zlepšení interiéru školy vybudováním mramorového schodiště a obnovení vstupního schodiště do budovy. Byla provedena rekonstrukce části žakovských šaten ve sklepě školy, byly vymalovány třídy a chodby.⁹⁷

⁹⁴Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁹⁵Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁹⁶Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

⁹⁷Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXVII. díl 1994, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Školní rok 1995/1996 byl důležitý tím, že byla uzákoněna povinná devítiletá školní docházka na základních školách. Všichni žáci 8. tříd postoupili do 9. tříd, kromě tří žáků, kteří odešli z nižších tříd, protože již měli splněnou povinnou školní docházku. Ve škole bylo šestnáct tříd, celkem 386 žáků a dvě oddělení školní družiny. Škola jako každý rok spolupracovala s Městským kulturním střediskem Kojetín, Městskou knihovnou Kojetín, žáci byli zapojeni do zájmových kroužků Městského domu dětí a mládeže v Kojetíně nebo se žáci zapojili do tělovýchovných jednot Sokol a Slavoj. Také navštěvovali hudební a výtvarné obory na Základní umělecké škole Kojetín. V tomto školním roce začala tradice vítání prvňáčků, loučení se žáky, kteří školu absolvovali a také setkání nejlepších žáků se starostou města. V rámci modernizace byla vybudována nová cvičná kuchyně, byly nově zařízeny kanceláře ředitelny, sborovna a některé kabinety. Dále probíhala další etapa rekonstrukce žákovských šaten.⁹⁸

Koncem 90. let 20. století probíhala úprava školní tělocvičny, modernizace 1. a 2. tříd a ve školním roce 1999/2000 byla dána do užívání nová učebna pro výuku informatiky, která byla vybavena novým nábytkem a moderní počítačovou technikou. Vzhledem k tomu, že školní budova potřebovala generální opravu, bylo dohodnuto se zřizovatelem školy městem Kojetín taková opatření, aby v letech 2000 - 2001 byla generální oprava zahájena a k 100. výročí od založení školy na podzim roku 2003 byla oprava dokončena. Ve škole bylo osmnáct tříd s celkem 410 žáky a dvě oddělení školní družiny.⁹⁹

Ve školním roce 2000/2001 byl technický stav budovy posouzen odborníky a byly zjištěny praskliny na stěnách budovy ve dvorním traktu i v části do náměstí Míru. Opravu vyžadovala fasáda, svody nebo okapy. Nevyhovující podmínky byly také v suterénu budovy, kde bylo vlhko a odpadávala omítka. Byla navržena oprava elektroinstalace v budově a výměna parket ve třídách. Vyučovalo se v osmnácti třídách a školu navštěvovalo 394 žáků.¹⁰⁰

Ve školním roce 2001/2002 se vyučovalo v osmnácti třídách, žáků bylo celkem 394. Z 5. ročníků odešli nadaní žáci na gymnázia a začala se snižovat úroveň žáků ve třídách, tito žáci chyběli při srovnání výsledků v učení. Škola začala nabírat žáky se zdravotním oslabením a handicapované žáky, kterým poskytovala individuální program ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Po odchodu ředitelky školy Mgr. Aleny Veselé

⁹⁸Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXIX. díl 1996, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

⁹⁹Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXIII. díl 2000, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

¹⁰⁰Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXIV. díl 2001, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

do důchodu byl dne 1. srpna 2002 jmenován ředitelem školy Mgr. Rudolf Pavlíček (dosavadní zástupce ředitelky), který vzešel jako vítěz z konkurzu a působí jako ředitel školy dodnes. Svým zástupcem jmenoval Mgr. Zdeňka Šípka, který taktéž působí jako zástupce ředitele do současnosti.¹⁰¹

V letech 2003 - 2004 byla uskutečněna náročná oprava školní budovy. Rekonstrukce byla rozdělena na dvě etapy (první etapa proběhla v roce 2003 a druhá etapa v roce 2004). V první etapě byly vybudovány nové učebny pro výuku fyziky, chemie a informatiky a byla opravena fasáda. U příležitosti 100. výročí školy byla instalována výstava ve Vzdělávacím a informačním centru v Kojetíně ve dnech 18. listopadu až 10. prosince 2003. Ve dnech 5. - 6. prosince 2003 oslavy pokračovaly Dnem otevřených dveří a dne 6. prosince 2003 se uskutečnil společenský ples, kterého se zúčastnila široká veřejnost, vedení města a školy, rodiče žáků i absolventi školy. Škola u příležitosti 100. výročí vydala kalendář a almanach.¹⁰²

Druhá etapa rekonstrukce byla dokončena o letních prázdninách roku 2004 a školní rok 2004/2005 začal v nově zrekonstruované školní budově. Přístavbou ve dvoře byly získány nové prostory pro školní družinu a dvě učebny, dále byly získány další prostory pro žákovské šatny. Učitelům byla předána moderní sborovna a byl vybudován bezbariérový přístup, únikové schodiště a opraven vstupní portál. Celková částka rekonstrukce přesáhla 30 milionů Kč, školní třídy byly vybaveny potřebným zařízením a nábytkem v hodnotě 500 tisíc Kč.¹⁰³

Vzhledem ke zdárně provedené rekonstrukci škola splňovala veškeré podmínky pro kvalitní výuku, což způsobilo zvýšený zájem rodičů pro zapsání svých dětí ke vzdělání v této základní škole. Celkový počet žáků se každý rok navyšoval, např. k 30. červnu roku 2005 navštěvovalo školu 375 žáků a k 30. červnu roku 2007 až 422 žáků. Škola měla osmnáct tříd, 27 učeben, z toho 11 odborných. Školní družina se skládala z 1 učebny a 2 heren pro 1. a 2. oddělení a herny stolního tenisu.¹⁰⁴

Ve školním roce 2008/2009 škola poskytovala obor vzdělání Základní škola (kód 79-01-C/001), podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16847/96 - 2 (4. - 5. ročník a 9. ročník) a podle vzdělávacího programu Vítejte (1. - 3. ročník a 6. - 8. ročník). V průběhu

¹⁰¹Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXV. díl 2002, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

¹⁰²Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXVI. díl 2003, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

¹⁰³Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXVII. díl 2004, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

¹⁰⁴Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetín. Kronika města XXXX. díl 2007, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

školního roku se vyučovalo v devatenácti třídách, počet žáků byl 429, maximální kapacita školy 440 žáků. Školní družina měla 4 oddělení pro 90 žáků. Škola věnovala velkou pozornost žákům se specifickými vzdělávacími potřebami, těchto žáků bylo 82 a 31 žáků bylo integrováno. Pedagogové byli řádně proškoleni a vedli 8 kroužků pro děti s poruchami učení a chování. Škola věnovala velkou pozornost prevenci rizikového chování. Ve škole působili dva metodici prevence rizikového chování, výchovná komise a každý měsíc poskytovala konzultace psycholožka z pedagogicko - psychologické poradny. Primární prevenci pedagogové zapracovali do tematických plánů jednotlivých předmětů, které se vyučovaly. Ve škole byla vybudována nová multimediální učebna.¹⁰⁵

V průběhu následujících let se neustále navyšoval počet žáků a s tím také kapacita školy a školní družiny. Od školního roku 2010/2011 škola poskytovala vzdělání v oboru Základní škola (kód 79-01-C/001), podle vzdělávacího programu Vítejte, v tomto školním roce se vyučovalo v 19 třídách, školu navštěvovalo 438 žáků, školní družina měla 4 oddělení pro 90 žáků.¹⁰⁶

Ve školním roce 2013/2014 dosahoval počet žáků 451 v devatenácti třídách, což bylo na hranici kapacity školy, která byla navýšena k 30. září 2013 na 460 žáků. Žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bylo ve škole 50 a dalších 14 žáků bylo integrovaných. Školní družina měla čtyři oddělení se 120 žáky. Každoročně probíhaly oblíbené celo družinové akce, např. nocování ve školní družině, drakiáda, bramboriáda nebo karneval. Školní družina pracovala podle svého vlastního vzdělávacího programu a celoročního plánu. V průběhu školního roku došlo k modernizaci počítačové sítě ve škole a k modernizaci učebny pro výuku informatiky. V letních měsících roku 2014 došlo k renovaci parket a obnově světel v tělocvičně a byly modernizovány přírodovědné učebny.¹⁰⁷

Škola se pravidelně zapojuje do dotačních projektů a díky vydatné pomoci zřizovatele města Kojetín se daří vytvářet důstojné prostředí pro vzdělávání a výchovu žáků. Škola splňuje hygienické požadavky na školská zařízení. Počty žáků jsou každý rok stabilní, především díky zdařilé rekonstrukci školy, postupné modernizaci vnitřního vybavení školy

¹⁰⁵Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetín. Kronika města XXXXII. díl 2009, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

¹⁰⁶Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetín. Kronika města XXXXIV. díl 2011, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

¹⁰⁷Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetín. Kronika města XXXXVII. díl 2014, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

a kvalitního učitelského sboru, který se přirozeně obměňuje. Ke dni 30. června 2016 měla škola 20 tříd se 456 žáky. Školní družinu navštěvovalo 120 žáků v 5 odděleních.¹⁰⁸

Ve školním roce 2016/2017 byla naplněna kapacita žáků základní školy, a to 460 žáků ve 20 třídách. Škola stále věnuje velkou péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, podpůrné opatření bylo poskytováno 59 žákům. Pedagogové vedli pro tyto žáky čtyři kroužky, na škole působil speciální pedagog a šest asistentů pedagoga. Škola každoročně pořádala pro své žáky environmentální pobyty v přírodě, plavecký výcvik, lyžařský, snowboardový výcvik a školní výlety. Prostory školní družiny jsou průběžně modernizovány, jediným nedostatkem se v současné době jeví nedostatek vhodného školního hřiště.¹⁰⁹

V minulém školním roce 2017/2018 školu navštěvovalo celkem 453 žáků ve 21 třídách. Škola se především snažila o zkvalitnění komunikačních technologií, zavedla elektronické třídní knihy a na druhém stupni elektronické žákovské knížky. Dále škola pořídila pro výuku nové počítače a notebooky a bylo zajištěno napojení školy na optickou kabeláž, což umožňuje kvalitnější přenos dat.¹¹⁰

Dne 4. prosince 2018 bylo důstojně oslaveno 115. výročí založení Základní školy nám. Míru 83 v Kojetíně. Škola uspořádala den otevřených dveří, kterého jsem se osobně zúčastnila. Strávila jsem ve škole příjemné odpoledne a věřím, že se škola bude kvalitně podílet na vzdělávání dětí i v následujících letech.

¹⁰⁸Výroční zpráva za školní rok 2015/2016. *Základní škola Kojetín, nám. Míru 83*. Výroční zpráva uložena v archivu základní školy.

¹⁰⁹Výroční zpráva za školní rok 2016/2017. *Základní škola Kojetín, nám. Míru 83*. Výroční zpráva uložena v archivu základní školy.

¹¹⁰Výroční zpráva za školní rok 2017/2018. *Základní škola Kojetín, nám. Míru 83*. Výroční zpráva uložena v archivu základní školy.

4 Význam Základní školy Kojetín, náměstí Míru 83 a její proměny v čase

Školství v naší zemi silně ovlivnila císařovna Marie Terezie v druhé polovině 18. století svými reformami. Stát příliš neprojevoval zájem o nižší školství, to se doposud nacházelo pod vlivem církve a vrchnosti. V roce 1774 vešel v platnost všeobecný řád pro německé normální, hlavní a triviální školy. Vyučovalo se náboženství, psaní, čtení a počítání. Marie Terezie zavedla povinnou školní docházku pro děti od 6 do 12 let. Řád obsahoval i nařízení o stavbě a údržbě školních budov a upravoval finanční odměnu pro učitele za jejich práci a možnost přivydělávat si i v jiných oborech. Obecné a střední školy spadaly do kompetence státní správy.¹¹¹

První písemná zmínka o kojetínském školství je z roku 1566 v panském urbáři Perštejnském. Vývoj kojetínského školství v minulých stoletích nebyl jednoduchý. Kojetínsko bylo vždy zemědělskou oblastí, někteří rodiče neposílali děti do školy a děti musely pomáhat v zemědělství. Také podmínky pro vzdělání byly nevyhovující, v malých prostorách přízemní školy u kostela a Kroměřížské brány se tísnily desítky dětí. Až koncem 18. století, kdy už byla situace v budově školy neúnosná a zřejmě i pod vlivem reformy císařovny Marie Terezie, byla škola rozšířena o přístavbu patra a vznikla tak druhá třída.

V 17. - 18. století byli učitelé závislí na obci a vrchnosti, k výkonu učitelského povolání museli mít ještě další zdroj obživy. Učitelé v kojetínské škole pracovali třeba jako varhaníci. V polovině 19. století hrozilo zřícení školy, která byla zatížena nástavbou patra. Až koncem 19. století obec koupila dům na rynku, kde přestěhovala školu. V roce 1888 byla vystavěna nová školní budova, do které byla umístěna chlapecká škola. Dívčí škola zůstala v budově na rynku. V roce 1901 vedení města rozhodlo o koupi domu čp. 83, na jehož místě byla v roce 1903 postavena nová budova pro dívčí školu. Město Kojetín tak získalo počátkem 20. století dvě nové školní budovy, což mělo značný význam pro vzdělávání žáků z Kojetína a okolí.

V roce 1903 kdy byla postavena nová školní budova pro dívčí školu, byla naše země součástí Rakouska - Uherska. V tomto období byla v celé zemi výchova odvislá od požadavků rakouského mocnářství. Velmi obtížné bylo období první světové války, kdy byla uzavřena budova chlapeckých škol z důvodu zřízení vojenské nemocnice. Žáci se museli učit částečně

¹¹¹ KASPER, Tomáš a Dana KASPEROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2429-4, s. 85.

v dívčí škole. Učitelé se stále střídali a byl jich nedostatek, protože byli využíváni pro potřeby války. V žácích byl pěstován válečný duch. Školu navštěvovalo průměrně kolem 550 žáků.

V období po vzniku Československa bylo zapotřebí dalších školních reforem. Byl zaveden nový vyučovací předmět občanská nauka. V období mezi dvěma světovými válkami se vedení školy snažilo starat o sociálně slabé žáky tím, že škola pořádala různé charitativní akce a získané finanční prostředky rozdělovala mezi potřebné žáky na jídlo, oděv a obuv. Vzhledem k tomu, že město Kojetín mělo schopnou samosprávu, docházelo v této době k velkému rozkvětu města, a to stavebně i hospodářsky. I přes období hospodářské krize se počátkem třicátých let podařilo provést přístavbu ke školní budově. Škola získala potřebné místnosti, tělocvičnu a ústřední vytápění. Dále byl ve škole zaveden vodovod, splachovací toalety, sprchy a také kuchyň s jídelnou. Škola byla na tehdejší dobu velmi moderní a plně vyhovující pro vzdělávání svých žáků z města a okolních obcí.

V období protektorátu a druhé světové války vydalo ministerstvo školství nové předpisy a docházelo ke změnám ve výuce, kdy byla upřednostňována výuka jazyka německého na úkor jazyka českého a dějepisu. V období druhé světové války musela škola budovu opustit, protože byla zabrána pro německé děti a později jako vojenská nemocnice. Při osvobozovacích bojích byla budova školy velmi poškozena, ale díky aktivnímu přístupu vedení města a tehdejšímu řediteli Františku Šedovi bylo možné zahájit školní rok 1945/1946 v budově školy.

Po roce 1948 nastoupila škola novou cestu socialistického školství a procházela změnami ve výuce podle požadavků společnosti. V souvislosti se změnami ve školství došlo několikrát ke změně názvu školy. Měšťánská škola byla změněna na školu druhého stupně - školu střední a obecná škola na školu prvního stupně - školu národní. Počátkem 50. let minulého století opět došlo ke změně názvu na II. střední školu, a to vzhledem k tomu, že se školy už nedělily podle pohlaví žáků. Počátkem 50. let minulého století také docházelo ke stěhování školy do budovy školy chlapecké (základní školy Sv. Čecha) a zase zpět do budovy na nám. Míru (tehdy Stalinovo nám.). Ve školním roce 1951/1952 byla pod vedením ředitele Františka Šedy škola oceněna jako nejlepší v okrese.

Velký význam pro kojetínské školství a celé město mělo zřízení Jedenáctileté střední školy ve školním roce 1954/1955, která byla v roce 1961 přejmenována na Všeobecnou vzdělávací školu, ale ta v roce 1965 zanikla. Kojetín se stal na jedenáct let městem, ve kterém byla střední škola, na níž bylo studium zakončeno maturitní zkouškou. Školu navštěvovalo kolem 570 žáků. Střední škola pozitivně ovlivňovala kulturní a společenský život ve městě.

Od roku 1965 do roku 1978 byla základní škola devítiletá. Od školního roku 1976/1977 se začala vyučovat matematika a literatura podle nové koncepce, do výuky byly zavedeny předměty jako prvouka nebo přírodověda. V souvislosti se změnami v soustavě základních a středních škol byla škola po roce 1979 nazývána školou základní. Tříd bylo zpravidla sedmnáct nebo osmnáct, počty žáků se pohybovaly kolem 500-550. Důležitým mezníkem byl rok 1983, kdy byla dokončena generální oprava základní školy a modernizace vnitřního vybavení.

Vlivem politických událostí na konci 80. let minulého století došlo ke změnám i ve školském systému. V 90. letech minulého století byla vytvořena nová školská soustava a žáci byli vychovávaní a vzdělávaní v duchu současného poznání v souladu se zásadami humanity a demokracie. Škola dbala na vyhovující personální obsazení a materiální zázemí školy. Průběžně byly rekonstruovány vnitřní prostory školy, vytvářeny odborné učebny, upravovány společné prostory školy, kabinety, tělocvična, hygienické zázemí. V 90. letech 20. století v souvislosti s demografickým vývojem klesal počet žáků ve škole. Například ve školním roce 1995/1996 se vyučovalo v 16 třídách a ve škole bylo 386 žáků.

Po dohodě mezi vedením školy a jejím zřizovatelem městem Kojetín proběhla další generální oprava základní školy v letech 2003-2004. Škola tak získala moderní vybavení a vytvořila vhodné prostředí pro vzdělávání a výchovu žáků. Vzhledem k vybavení školy, kvalitnímu učitelskému sboru a vyššímu počtu narozených dětí se počty žáků začaly pravidelně navyšovat. Ve školním roce 2006/2007 školu navštěvovalo 422 žáků, výuka probíhala v 18 třídách, v roce 2010/2011 měla škola 19 tříd s 438 žáky a ve školním roce 2016/2017 byla naplněna kapacita školy 460 žáků ve 20 třídách.

Základní škola, nám. Míru 83 v Kojetíně se v průběhu své existence musela vyrovnávat s několika náročnými historickými obdobími. Škola reagovala na potřeby doby a dobře se přizpůsobovala jak personálně, tak materiálně a vždy se snažila poskytovat kvalitní vzdělávání žákům. V posledních letech to dokazuje navyšování kapacity žáků školy a ve srovnání s okolními školami má dobré školní výsledky, což potvrzuje přijetí žáků na osmiletá gymnázia a na čtyřleté střední školy.

Pro mne je zajímavé zjištění, že vedení školy v minulosti bylo celkem stabilní, za 115letou existenci školy ji řídilo jedenáct ředitelů (šest mužů a pět žen). Od roku 1941 do současnosti se ve vedení školy vystřídalo pouze pět ředitelů (z toho jedna žena).

Jsem přesvědčena, že existenci a činnost školy ve městě i celkové vzdělávání a výchovu dětí v minulosti vždy ovlivňovala historická a politická situace v zemi, což vyplývá i z mé bakalářské práce a myslím, že vzdělávání ovlivňované politikou zůstane i v budoucnu.

Chtěla bych uvést, že si velmi vážím všech učitelů, kteří vykonávali své povolání v nelehkých počátcích školství, v dobách Rakouska - Uherska, první světové války a především v období druhé světové války i v následujícím komunistickém režimu. Tedy v dobách, kdy politické režimy diktovaly, co mají učitelé žáky učit a nemohli předávat žákům všechny vědomosti, které by jim předávat měli.

Závěr

Tématem mé bakalářské práce byl historický vývoj Základní školy, nám. Míru 83 v Kojetíně, okres Přerov. Rozhodla jsem se pro toto téma z důvodu, že o škole nebyla vydána ucelená publikace a dále také proto, že mne zajímá historie.

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo popsat a analyzovat historický vývoj školy a popsat důležité historické události v našem městě a společnosti a dále objasnit vliv těchto událostí na vývoj školy.

Cíle bakalářské práce se mi podařilo splnit prostřednictvím bádání v okresním archivu v Přerově, kde mi byly poskytnuty školní a obecní kroniky a prostřednictvím studia publikací, které popisují kojetínské společenské dějiny. Překvapilo mne, že o historii Kojetína pojednává docela malé množství knih.

První písemná zmínka o kojetínském škole pochází z roku 1566. Ve druhé polovině 18. století počet žáků stále stoupala koncem 18. století došlo k přístavbě tehdejší školy. V polovině 19. století hrozilo zřícení školy a obec koupila dům na rynku, kde přestěhovala školu. V roce 1888 byla postavena nová školní budova, do které byla umístěna chlapecká škola. Dívčí škola zůstala v budově na rynku až do roku 1903, kdy byla postavena nová budova pro dívčí školu. Ve 30. letech 20. století byla dívčí škola rozšířena o přístavbu a byla modernizována. Generální oprava se uskutečnila počátkem 80. let minulého století a poslední rozsáhlá oprava byla provedena počátkem nového tisíciletí.

Škola přestála všechny významné historické a politické události v našem městě i zemi a s tím související změny struktury školy a několik změn názvů školy. Vzhledem k současnému výbornému personálnímu a materiálnímu zabezpečení škola velmi dobře plní své funkce ve vzdělávání a výchově dětí, o čemž svědčí naplněná kapacita školy v počtu 460 žáků. Škola má velký význam ve městě nejen co se vzdělávání týče, ale také má vliv na společenský a kulturní rozvoj našeho města.

Bakalářská práce by mohla být využita jako výukový materiál pro žáky této základní školy, čímž by byl žákům přiblížen nejen historický vývoj školy, ale i města Kojetín. Práce by mohla být dále využitelná pro absolventy školy nebo občany, kteří by se chtěli s historií školy seznámit, například v rámci Dne otevřených dveří školy.

Seznam použitých zkratek

c.k.	císařsko - královský
č.	pom.číslo pomůcky
č. inv.	číslo inventáře
JSŠ	jedenáctiletá střední škola
JZD	jednotné zemědělské družstvo
ONV	okresní národní výbor
př. n. l.	před naším letopočtem
st.	století
str.	strana
SVVŠ	střední všeobecná vzdělávací škola
TGM	Tomáš Garrigue Masaryk
zn.	značka

Seznam použitých zdrojů

Prameny

I. ZŠ v Kojetíně, náměstí Míru 83: Výroční zpráva k 80. výročí založení školy. Kojetín: Sdružení rodičů a přátel školy při 1. ZŠ nám. Míru v Kojetíně, 1983.

Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1874-1929, zn. fondu Městská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

Státní okresní archiv Přerov, Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín. Školní kronika 1929-1950, zn. fondu Měšťanská a obecná škola dívčí Kojetín, nezpracovaná část.

Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1969-1980, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. míru 83, nezpracováno.

Státní okresní archiv Přerov, Základní škola nám. Míru 83, Kojetín. Školní kronika 1980-1993, zn. fondu Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, nezpracováno.

Státní okresní archiv Přerov, Pamětní kniha města Kojetína. Kronika města I. díl 1914-1943, zn. fondu AM Kojetín, č. listu NAD 260, č. pom. 783, inv. č. 1676.

Státní okresní archiv Přerov, Pamětní kniha města Kojetína. Kronika města II. díl 1944-1955, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 16.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města III. díl 1956-1969, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 16.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XIX. díl 1986, zn. fondu MěNV Kojetín, č. listu NAD 265, č. pom. 1595, inv. č. 33.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXVII. díl 1994, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXIX. díl 1996, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXIII. díl 2000, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXIV. díl 2001, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXV. díl 2002, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXVI. díl 2003, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetína. Kronika města XXXVII. díl 2004, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetín. Kronika města XXXX. díl 2007, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetín. Kronika města XXXXII. díl 2009, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetín. Kronika města XXXXIV. díl 2011, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Státní okresní archiv Přerov, Kronika města Kojetín. Kronika města XXXXVII. díl 2014, zn. fondu MěÚ Kojetín, č. listu NAD 1748, neinventarizováno.

Výroční zpráva za školní rok 2015/2016. *Základní škola Kojetín, nám. Míru 83.* Výroční zpráva uložena v archivu základní školy.

Výroční zpráva za školní rok 2016/2017. *Základní škola Kojetín, nám. Míru 83.* Výroční zpráva uložena v archivu základní školy.

Výroční zpráva za školní rok 2017/2018. *Základní škola Kojetín, nám. Míru 83.* Výroční zpráva uložena v archivu základní školy.

Literatura

JELÍNEK, Břetislav, Josef KOVAŘÍK a Jan KRAŤOCH. *Kojetínsko - Město Kojetín a okolí*. Brno: Národohospodářská propagace ČSR, 1933.

KASPER, Tomáš a Dana KASPEROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2429-4.

LAPÁČEK, Jiří a Břetislav PASSINGER. *Pobečví v proměnách času: obce Kojetínska, Přerovska, Lipnicka a Hranicka na pohlednicích*. Přerov: Elan, 2005. ISBN 80-239-5178-5.

PEŘINKA František. *Vlastivěda Moravská, kojetský okres*. Brno: Musejní spolek, 1930.

ŘEZÁČ, František. *Kojetín v minulosti a současnosti*. Přerov: Okresní komise cestovního ruchu ONV, 1966.

ŘEZÁČ, František. *O židovské komunitě v Kojetíně*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2015. ISBN 978-80-906116-1-0.

ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času:(1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8.

ŠÍREK, Jiří. *Svědkové minulosti na Střední Hané*. Kojetín: Svazek obcí Mikroregionu Střední Haná, 2009. ISBN 978-80-254-4257-9.

ŠÍREK, Jiří a Josef BIBR. *Kojetín na starých pohlednicích*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2013. ISBN 978-80-260-4791-9.

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Znak města na budově školy ZŠ nám. Míru 83

Příloha č. 2 - Masarykovo náměstí s radnicí

Příloha č. 3 - Dívčí škola, dnešní ZŠ nám. Míru 83 v roce 1920

Příloha č. 4 - Pohled na současnou ZŠ nám. Míru 83

Příloha č. 5 - Synagoga v současné době

Příloha č. 6 - Obřadní síň židovského hřbitova 50. léta 20. století

Příloha č. 7 - Plán města Kojetín v roce 1700

Příloha č. 8 - Kojetín - celkový pohled, počátek 20. století

Příloha č. 9 - Návštěva prezidenta T. G. Masaryka v Kojetíně v roce 1929

Příloha č. 1 - Znak města na budově školy ZŠ nám. Míru 83

Zdroj: ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času: (1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 247.

Příloha č. 2 - Masarykovo náměstí s radnicí

Zdroj: ŠÍREK, Jiří. *Svědkové minulosti na Střední Hané*. Kojetín: Svazek obcí Mikroregionu Střední Haná, 2009. ISBN 978-80-254-4257-9, s. 22.

Příloha č. 3 - Dívčí škola, dnešní ZŠ nám. Míru 83 v roce 1920

Zdroj: ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času: (1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s.77.

Příloha č. 4 - Pohled na současnou ZŠ nám. Míru 83

Zdroj: Výroční zpráva za školní rok 2017/2018. *Základní škola Kojetín, nám. Míru 83*. Výroční zpráva uložena v archivu základní školy.

Příloha č. 5 - Synagoga v současné době

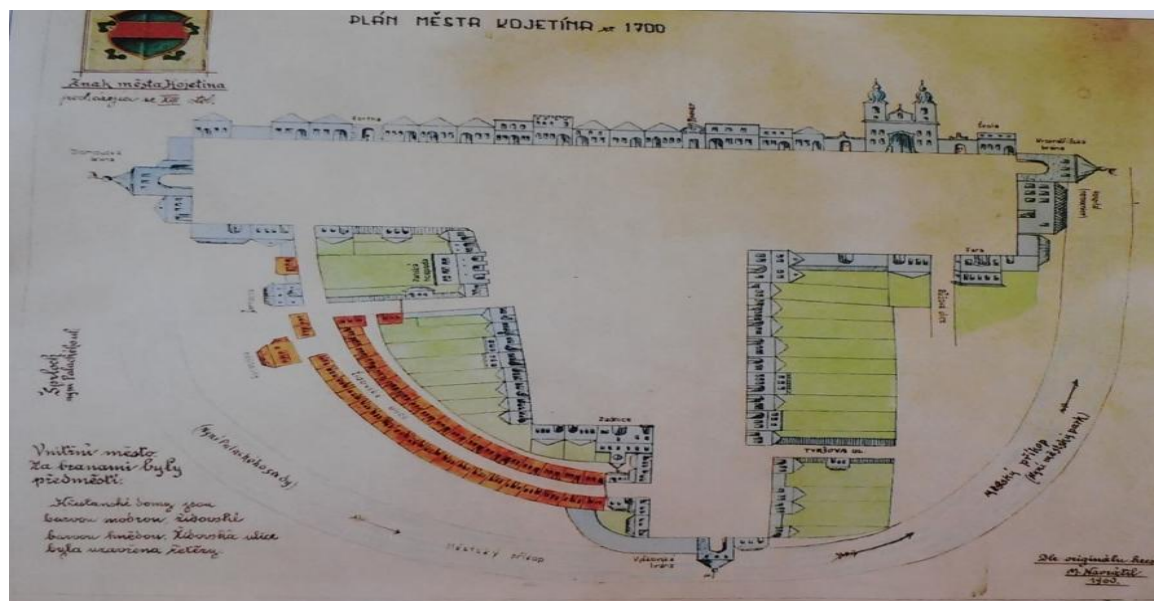
Zdroj: ŘEZÁČ, František. *O židovské komunitě v Kojetíně*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2015. ISBN 978-80-906116-1-0, s. 26.

Příloha č. 6 - Obřadní síň židovského hřbitova 50. léta 20. století (dnes již neexistuje)

Zdroj: ŘEZÁČ, František, Hana SVAČINOVÁ a Jiří ŠÍREK, ed. *Kojetín v proměnách času: (1233-2008): sborník*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2009. ISBN 978-80-254-4254-8, s. 244.

Příloha č. 7 - Plán města Kojetína v roce 1700 - město, vodní příkop, městské brány, u kostela je Kroměřížská brána a stará škola, červeně vyznačená Židovská ulice

Zdroj: ŘEZÁČ, František. *O židovské komunitě v Kojetíně*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2015. ISBN 978-80-906116-1-0, s. 34.

Příloha č. 8 - Kojetín - celkový pohled, počátek 20. století, vpravo dívčí škola

Zdroj: LAPÁČEK, Jiří a Břetislav PASSINGER. *Pobečví v proměnách času: obce Kojetínska, Přerovska, Lipnicka a Hranicka na pohlednicích*. Přerov: Elan, 2005. ISBN 80-239-5178-5, s. 107.

Příloha č. 9 - Návštěva prezidenta T. G. Masaryka v Kojetíně v roce 1929

Zdroj: ŠÍREK, Jiří a Josef BIBR. *Kojetín na starých pohlednicích*. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 2013. ISBN 978-80-260-4791-9, s. 43.

Anotace

Jméno a příjmení:	Petra Šachová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	PhDr. Jitka Plischke, Ph.D.
Rok obhajoby:	2019

Název práce:	Historie a současnost Základní školy Kojetín, náměstí Míru 83, okres Přerov
Název v angličtině:	The history and the present days of Primary school Kojetín, náměstí Míru 83, district Přerov
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá historií a současností Základní školy Kojetín, náměstí Míru 83, okres Přerov. Dílo popisuje vývoj a strukturu školy v jednotlivých obdobích. Součástí práce je popis historie města Kojetín a vývoj školství ve městě do počátku 20. století. V závěru práce je krátké shrnutí a analýza vývoje a všech významných změn ve škole.
Klíčová slova:	Kojetín, Základní škola Kojetín, nám. Míru 83, školství, historie
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis deals with the history and present days of Primary school Kojetín, náměstí Míru 83, district Přerov. The work describes structure of the school in single history periods. Part of the work is description of the town Kojetín history and development of education in the town intobeginning of the 20th century. At the conclusion of the workis a short summary and analysis of the evolution and all significant changes of the school.
Klíčová slova v angličtině:	Kojetín, Primary school Kojetín, náměstí Míru 83, education, history
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1 - Znak města na budově školy ZŠ nám. Míru 83 Příloha č. 2 - Masarykovo náměstí s radnicí Příloha č. 3 - Dívčí škola, dnešní ZŠ nám. Míru 83 v roce 1920 Příloha č. 4 - Pohled na současnou ZŠ nám. Míru 83 Příloha č. 5 - Synagoga v současné době Příloha č. 6 - Obřadní síň židovského hřbitova 50. léta 20. st. Příloha č. 7 - Plán města Kojetín v roce 1700 Příloha č. 8 - Kojetín - celkový pohled, počátek 20. st. Příloha č. 9 - Návštěva prezidenta TGM v Kojetíně v roce 1929
Rozsah práce:	59 stran
Jazyk práce:	čeština